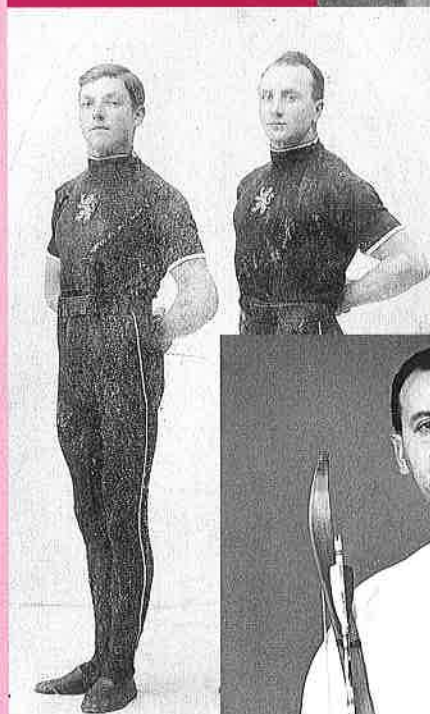

sportrevue

De sporthistorie van Belsele, Nieuwkerken, Sinaai en Sint-Niklaas
Jaargang 1, nr. 1 - november 2000

BIJ DE START VAN SPORTREVUE

Het lopende cultuurhistorisch project "Stad in de Tijd" heeft de ontwikkeling van onze Sint-Niklase gemeenschap reeds vanuit tal van invalshoeken belicht: ruimtelijk en stedenbouwkundig, economisch, maatschappelijk, cultureel.

Tientallen personen en verenigingen herkenden zich in het opzet en verleenden geestdriftig hun medewerking. Een prachtig boek en CD, druk bezochte tentoonstellingen en een artistiek bijzonder knappe audio-visuele evocatie waren hiervan het resultaat.

Nog is het vuur niet gedoofd. Vandaag presenteert de sportraad een uniek werkstuk: het eerste exemplaar van "Sportrevue" of een terugblik op 100 jaar sport in onze stad. Een even gedurfd als origineel project, waarvoor ik de initiatiefnemers en stuwende krachten niet alleen feliciteer, maar ook veel doorzetting toewens.

Jef Foubert
Burgemeester.

Foto's en verhalen uit het sportverleden hebben mij steeds geïntrigeerd. Wat daar vaak uit naar voren komt, is een grote fierheid. Trots om de behaalde medaille of ereplaats, trots om het uitzonderlijke van een prestatie of gewoon trots om er bij geweest te zijn.

Je wordt geconfronteerd met mensen van vlees en bloed, met kampioenen of met pioniers in een bepaalde sporttak. Je staat versteld van de primitieve omstandigheden en de eenvoud van de gebruikte materialen. Maar ook van de vindingrijkheid die men toen aan de dag legde om te bereiken wat men wou.

Als die foto's of verhalen dan ook nog eens de eigen lokale "sportvoorvaders" in herinnering brengen, zorgt dat voor een extra ervaring. Wie vandaag in Sint-Niklaas begaan is met de sport, kan niet onbewogen blijven, als hij terugkijkt naar de vorige decennia.

Sportrevue legt een schat bloot aan informatie en documentatie en stelt deze ter beschikking van de huidige sportliefhebbers.

Weten hoe bepaalde disciplines, clubs of accommodaties zich ontwikkeld hebben, kan interessante inzichten geven, die heden nog beleidsmatig van belang kunnen zijn.

Het is de verdienste van de initiatiefnemers van de sportraad en de sportdienst en van de externe, benevole redactieleden om dit lijvig werk tot een goed einde te proberen brengen. Ik feliciteer hen daarvoor en roep alle sportverenigingen en geïnteresseerden op om hun medewerking te verlenen.

William Meersman
Schepen van sport.

In de twintigste eeuw kende de maatschappij een enorme ontwikkeling. Velen noemen dit een "vooruitgang". Anderen spreken meer en meer over de "goede oude tijd".

Zo ook kende het sportgebeuren de voorbije eeuw een (r)evolutie. Ook hier bestaan discussies omtrent de waarde van de sportbeleving anno 1900 en de huidige sportcultuur. Niet iedereen is even gelukkig met de stijgende professionalisering en commercialisering van de sport.

Maar de getuigen die deze discussie nog kunnen animeren worden schaarser. Vandaar het belang om hun getuigenissen voor het nageslacht te bewaren

En dat is wat de redactie wil: zoveel mogelijk authentieke getuigenissen verzamelen en ordenen.

Een immens werk, maar de eerste resultaten zijn veelbelovend.

Hiervoor mijn gelukwensen en: doe zo voort!

Rudy Verlaeckt
Voorzitter stedelijke sportraad.

IN DIT NUMMER VAN SPORTREVUE

- Woord vooraf	pag. 3
- In vogelvucht doorheen 100 jaren sport in Sint-Niklaas <i>Johan Heirbaut en André Van Landeghem</i>	pag. 4
- Kroniek van de edele handbooggilden <i>Alfons Smet</i>	pag. 7
- De oudste voetbalsporen in Sint-Niklaas <i>Etienne De Meester</i>	pag. 12
- De Olympische turners van 1920 <i>Johan Heirbaut</i>	pag. 15
- Van de "Vlaamsche Leeuwen" tot de "Tom Steelsvrienden" <i>Daniël Grumiau</i>	pag. 17
- Boksen voor en na de tweede wereldoorlog - deel I <i>Steve Wante</i>	pag. 22
- Van kleiput tot zwemput <i>André Van Landeghem</i>	pag. 26
- Walivo leidt amateurvoetbal in goede banen <i>Etienne De Meester</i>	pag. 29
- 1973: ritaankomst en tijdrit Ronde Van Frankrijk <i>Frans De Nil en Alfons Smet</i>	pag. 32
- De Eendracht is de oudste liggende wipmaatschappij van Sinaai <i>Etienne De Meester</i>	pag. 35
- FC Puivelde begon als straatploegje <i>Etienne De Meester</i>	pag. 39
- FC Luitentuit Sinaai verliet zijn basis <i>Etienne De Meester</i>	pag. 41
- Reacties	pag. 43
- Abonnementsvoorwaarden	pag. 43

WOORD VOORAF

Johan HEIRBAUT

Het zat er allemaal aan te komen zo'n kleine twee jaar geleden: de eeuwwissel, de millenniumovergang, magisch 2000.

Het idee om bij die gelegenheid een reconstructie te maken van 100 jaar sport in Sint-Niklaas, genoot in de sportraad onmiddellijk veel bijval. Een enthousiaste werkgroep van grijzende eminenties zette zich aan het brainstormen. Gaandeweg groeide het concept voor dit tijdschrift. Het werd een project, waardoor de grote krijtlijnen van onze lokale sporthistorie duidelijk in beeld moesten komen. Er zouden antwoorden moeten worden gezocht op enkele pertinente vragen. Wanneer en hoe ontstonden onze belangrijkste sportclubs? Waarom verdween een aantal van hen en met hen enkele specifieke disciplines? Wie waren onze grote kampioenen en vedetten? Wat is hun palmares? Welke interessante sportaccommodaties bevonden zich hier in onze stad?

De leden van de werkgroep gingen aan de slag: zij doorbladerden oude kranten, allereerste archieven, bestaande geschiedschrijvingen en contacteerden personen, die monde-

ling konden getuigen uit het rijke verleden.

Het werd klaar dat lang niet alle gegevens zo maar voor het rapen lagen.

Dit tijdschrift wil daarom een interactief instrument worden. Enerzijds geeft het informatie door aan de lezer, anderzijds nodigt het de lezer uit om daar waar nodig aan te vullen, bij te sturen of te nuanceren. Hetzij met woord, hetzij met beeld.

Sportrevue, want zo werd het kind gedoopt, kan een aanzet betekenen naar bestuurders van bestaande of van teloorgegangene verenigingen om hun eigen clubgeschiedenis neer te schrijven. *Sportrevue* wil iedereen uitnodigen tot het met zorg bewaren van foto's, filmopnames, voorwerpen en om dergelijke archieven ook kenbaar te maken. Sint-Niklaas zou op die manier niet alleen zijn cultuurhistorisch, maar zeker ook zijn sporthistorisch erfgoed kunnen veilig stellen.

De redactie en de stedelijke sportraad wensen u veel leesgenot.

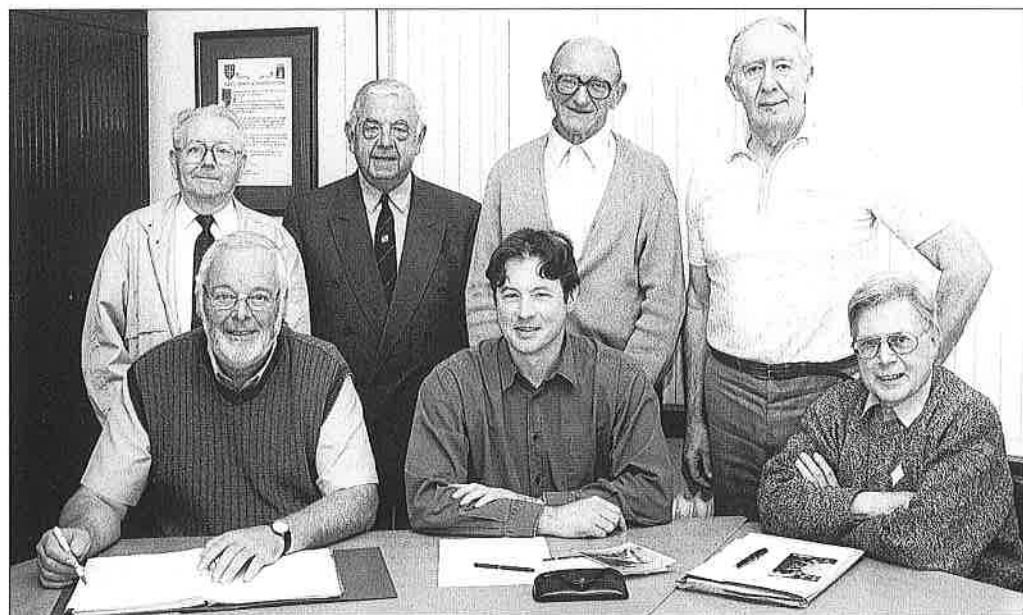

Foto: Delro

Het Sportrevue-redactieteam. Zittend van links naar rechts: Etienne De Meester, lid van het uitvoerend comité sportraad, oud-secretaris F.C. Herleving Sinaai; Johan Heirbaut, diensthoofd sportdienst, secretaris sportraad; Daniël Grumiau, voorzitter Heemkring Nieuwkerken.

Staan van links naar rechts: José Van Hoecke: gewezen correspondent Het Vrije Waasland duivensport; Alfons Smet, secretaris v.z.w. Koninklijke Belsele Sportief en Koninklijke Handboogmaatschappij Sint-Sebastiaan Belsele; André Van Landeghem, voorzitter Wase Zwemkring, lid van het uitvoerend comité sportraad; Steve Wante, gewezen voortzitter Koninklijke Belgische Atletiekbond.

Ontbreekt op de foto: Luc Van Royen, gewezen adjunct-sportadviseur bij het stadsbestuur, oud-directeur van het zwembad en van het recreatiepark, oud-secretaris sportraad.

IN VOGELVLUCHT DOORHEEN 100 JAREN SPORT IN SINT-NIKLAAS

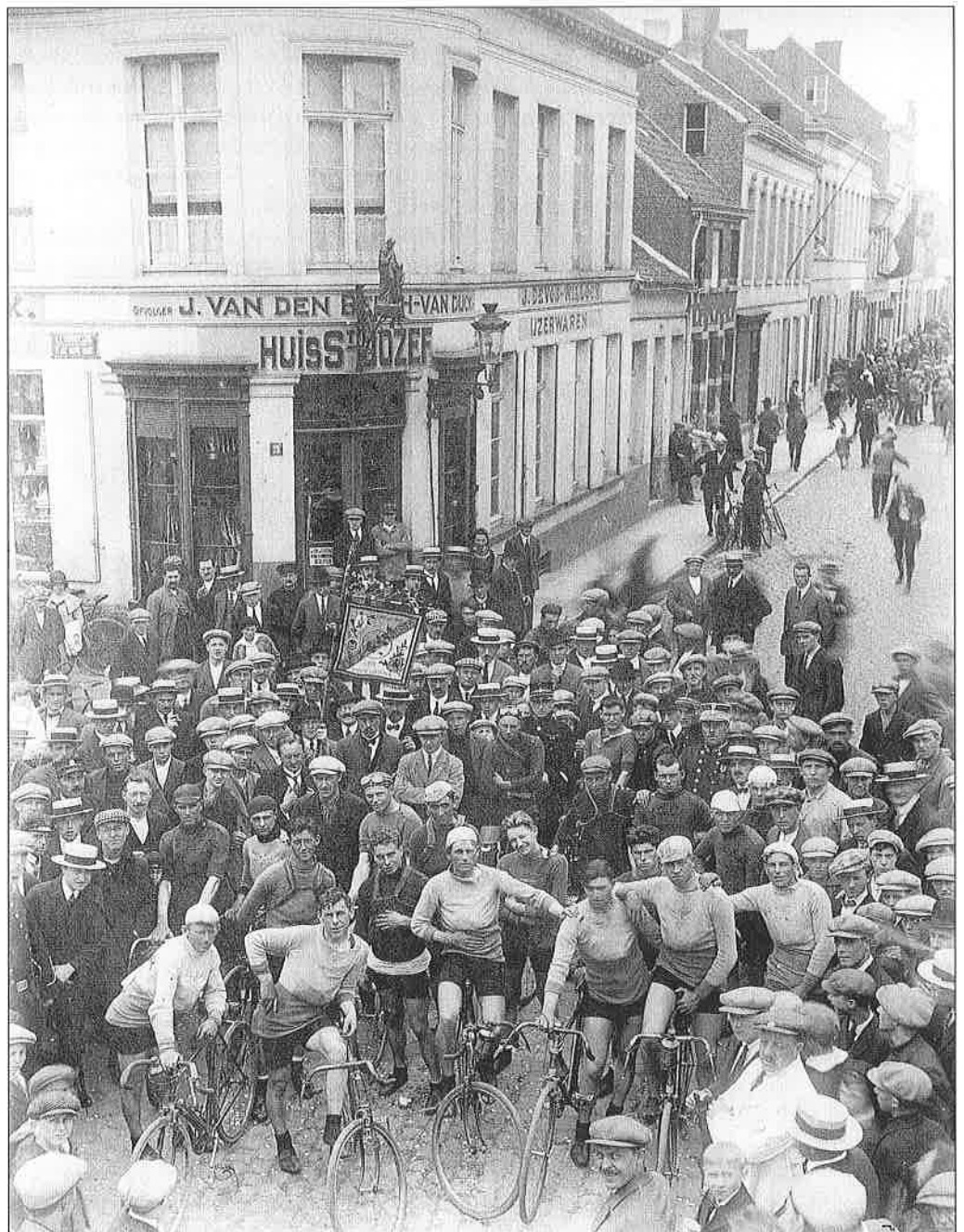
Johan HEIRBAUT en André VAN LANDEGHEM

Honderd jaar geleden, anno 1900, zag het sportlandschap er compleet anders uit dan vandaag aan de vooravond van de 21ste eeuw.

Het kruis- en het handboogschieten was wijd verspreid en kon reeds terugblikken op een eeuwenlange traditie van volksvermaak. De gymnastiek bestond nog maar net. In onze stad waren op dat moment twee turnverenigingen actief. Zij waren de eerste exponenten van een toenemende belangstelling voor

lichaamsbeweging en training in het gewone burgerleven. Toch behielden zij een stevige band met de militaire wereld want zij oefenden hun gymnasten in discipline en tucht en vaak ook stonden gewoefeningen, schermen en boksen op het programma. De eerste wielclubs, "veloclubs" genaamd, hadden ook reeds het daglicht gezien. Maar, buiten het vermoedelijk bestaan van diverse volkssportgenootschappen, was dat zowat het globale plaatje van de Sint-Niklase sport.

Wielervedstrijd op Onze-Lieve-Vrouwplaats, 1922 (foto: Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas)

Er was nog geen overheidsbemoeienis, nog geen sportinfrastructuur, geen jeugd-, dames- of senioren sport, er waren nog geen vedetten of grote kampioenen.

De moderne Olympische Spelen, onder impuls van baron Pierre De Coubertin, waren slechts vier jaar daarvoor, in 1896, opgestart te Athene. Sporten deed men voor de gezonde geest in het gezonde lichaam. Aan wedstrijden nam men deel voor de eer en glorie van de eigen club of persoon.

Er zou echter snel evolutie in komen. Reeds vòòr 1914 speelden de eerste voetbalploegen in Sint-Niklaas, ontstond er nog een derde belangrijke gymnastiekvereniging en gingen de schutters onder dak in de specialiteit op de liggende wip. Wielrennen gebeurde niet alleen op de openbare weg, maar zelfs op velodrooms.

Na de eerste wereldoorlog kende de sportbeoefening een belangrijke doorbraak. Het voetbal en de wielrennerij namen snel toe in populariteit. Zowel de media - kranten en radio - als commercieel geïnspireerde initiatiefnemers droegen daartoe bij. Er werden nu ook clubs opgericht voor zwemmen, tennis en atletiek. In bepaalde sportcafés werd aan boksen, gewichtheffen, worstelen en biljart gedaan.

De tweede wereldoorlog deed de sportontwikkeling enigszins stagneren, maar eind jaren '40 braken nieuwe uitheemse sportdisciplines in Sint-Niklaas door. Volleybal en basketbal werden gespeeld op binnenkoeren en op de eerste openbare speelpleinen. Het judo en later het ju jitsu, overgewaaid uit Japan, zetten hier voet aan wal. Voor het eerst ook nam het stadsbestuur het initiatief tot de uitbouw van een zekere sportinfrastructuur. De meest opvallende realisaties waren de atletiekpiste in de Priesteragiewijk en het stedelijk zwembad met turnzaal in 1956. Veertien jaar later, in 1970 werd de nieuwe, grote sporthal De Witte Molen plechtig geopend. Deze ruime indooraccommodatie zou direct nieuwe, specifieke zalsporten doen ontstaan, zoals badminton en zaalvoetbal. Basketbal en volleybal, die voorheen in weer en wind buiten plaatsgrepen, zochten nu ook de sporthal op. Het werd er binnen lekker druk. Karate werd de volgende oosterse gevechtssport, die in onze stad het levenslicht zag.

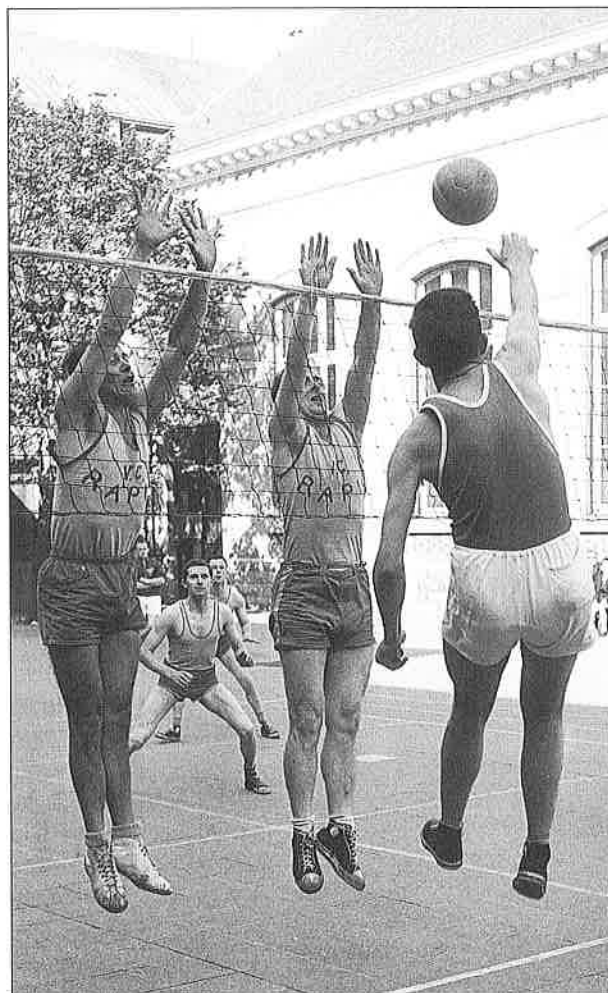
Ook de doelgroepen voor sportbeoefening namen een sterke uitbreiding: de jeugdsport werd o.a. gestructureerd in de schoolsport, de vrouw greep haar kansen, de senioren vonden onderkomen in de recreatieve sportclubs en ook de gezinnen werden aangesproken. Ten slotte zetten zelfs bedrijven hun deuren open voor "bedrijfssport".

Ondertussen was de afdeling Waasland van Sporta zeer actief om de belangen van de sporter te behartigen. Zij ondernam acties en organiseerde allerlei manifestaties. Zij trad in contact met de stedelijke gezagsdragers en nam het op voor de sport en vooral voor 'de mens' in de sport.

De jaren '70 veroorzaakten een regelrechte explosie van de sportieve vrijetijdsbesteding. De campagnes van het Bloso in het kader van de "sport voor allen" deden de recreatieve sport op alle vlakken openbloeien. De amateurvoetbal- en -volleybalclubs, evenals de wandel-, jogging- en wielertoeristengezelschappen vinden hier hun wortels. Het tennis, dat in oorsprong als vrij elitair werd ervaren, werd voor iedereen toegankelijk. Het Recreatiepark De Ster dat in 1973 zijn poorten opende, was zowat de emanatie van die recreatieve sportgedachte: honderd hectaren autovrije ruimte met een strandbad, een fito-meter, een watersport- en een visvijver, zelfs een Bloso-sportschuur met plaats voor rolschaatsers. Ook op het vlak van sportbeleid veranderde er heel wat: de bevoegdheid "sport" werd voor het eerst toegekend aan een lid van het schepencollege, terwijl het "Stedelijk Advies Komitee voor de Sport" (S.A.K.S.) de rol van Sporta, als adviesorgaan overnam. Opmerkelijk binnen het beleid was het opzetten van een veralgemeende sportsubsidie.

De fusie van gemeenten in 1977 bracht niet alleen Sint-Niklaas, Belsele, Nieuwkerken en Sinaai bij elkaar. De sportmaterie werd nu ook veel globaler benaderd. "Een sporthal met buitenterreinen in elke deelgemeente" was de uitdaging. Aldus geschiedde. Ter Beke - Sinaai in 1980, De Mispelaer - Nieuwkerken in 1987 en De Klavers - Belsele in 1991 voegden zich bij het lijstje van de stedelijke sportinfrastructuur. De Stadszalen aan de Leopold II-laan dienden zelfs een tijdje als alternatieve sporthal en huisvestte toen ondermeer de tafeltennisclub. In 1979 besloot het stadsbestuur om de voetbalterreinen van Sportkring aan te kopen, wat indirect resulteerde in een "10-puntenprogramma voor de jeugdsport" en in de jeugdsportsubsidies. In diezelfde periode werd een afzonderlijke sportdienst binnen de stadsadministratie opgericht.

Vanaf de jaren '80 is de ontwikkeling in de sport nog moeilijk bij te houden. Er kwamen en gingen vele, vaak kleinere clubs in evenveel verschillende disciplines. Enkele tendenzen kan men daarbij waarnemen. Aërobics, fitness en dansante bewegingsvormen begonnen aan een niet te stuiten opgang. Ook squash was nieuw en hoefde niet in clubver-

Volleybalspel V.C. Rapid op speelplaats van het Sint-Jozef-Klein-Seminarie omstreeks 1960 (foto: Foto-Reportage De Pauw)

band te worden gespeeld. Commerciële initiatiefnemers speelden hier handig op in en creëerden eigen specifieke centra. Het mystieke van de oosterse gevechtssporten sloeg aan in heel zijn verscheidenheid: kendo, aikido, taekwondo, iai do, kung fu, nin jitsu, tai chi.

Aan sport doen in de natuur werd weer populair: bergbeklimmen, mountainbiken, kajakvaren, speleologie brachten soulaas voor het "retour à la nature"-gevoel.

Vandaag moeten sporten blijkbaar ook kunnen uitdagen en een kick kunnen geven: rafting, snowboarding, parasailing en benjispringen... Voor elke vraag is er een aanbod, of wordt er één gecreëerd. De toenemende

commercialisering en professionalisering zorgt echter ook voor problemen in clubs, waar sporters en trainers het al lang niet meer voor het plezier alleen doen. Clubs verdwijnen noodgedwongen of, en dat zijn de laatste trends, fuseren met andere. De kosten worden aldus gespreid, het recruteringsveld en de uitstraling van de sponsors verruimd.

Tegen de achtergrond van deze summier geschetste rode draad kan je nu kennis maken met de verhalen over de vele clubs, de kampioenen, de evenementen en de infrastructuur uit een eeuw sportgeschiedenis in onze stad.

KRONIEK VAN DE EDELE HANDBOOGGILDEN

Alfons SMET

Inleiding

De handboogsport omvat in de huidige betekenis zowel het hogewipschieten als het liggendewipschieten. In dit eerste artikel richten we de aandacht specifiek op het hogewipschieten, hoewel het kruisboogschieten het eerst was ontstaan als een vorm van krijgskunst. Pas later groeide daaruit het handboogschieten.

Vroeger en nu

In de vroege Middeleeuwen trof men in vele nederzettingen de gilden aan als verenigingsvorm. Deze gilden bestonden uit kooplieden en welstellende ambachtslieden; ze verwierven geleidelijk aan een aantal privileges voor hun leden. De schuttersgilden ontstonden pas eind 13de of begin 14de eeuw.

Van een eigenlijke gilde mag men slechts spreken wanneer de toestemming tot oprichting door de vorst en/of door de gemeentelijke overheid werd bevestigd onder de vorm van een octrooi. Dit octrooi gaf aan de schuttersgilde de toelating om met bepaalde wapens te oefenen met het oog op de weerbaarheid en de verdediging van het grondgebied. Die toelating was derhalve beperkt tot de leden van de gilde.

De meeste gilden waren dan ook een vorm van gemeentelijke instelling. Daarbij moesten de gildenbroeders de eed van trouw afleggen tegenover de gemeentelijke overheid. Daartegenover gold voor de overheid de verplichting om aan de gildenbroeders de overeengekomen voorrechten te verlenen en te eerbiedigen: onder andere een vergoeding voor kledij, een soldij bij wachtdienst, de beschikking over een oefenterrein, enz.

In onze gilden waren verschillende elementen te onderscheiden maar niet te scheiden: het genootschap, de broederschap en de weerbaarheid. Binnen die context waren de gilden dan ook familiaal, christelijk en sociaal geïnspireerd.

Dat er in de loop der tijden getwist werd om uit te maken welke de oudste gilden zijn leidt geen twijfel. Wanneer we echter de gekende oorkonden als basis nemen zijn de kruisboogschutters ongetwijfeld de oudsten en pas later komen de handbooggilden. Maar gezien vanuit het standpunt 'volksport'

geven we hier de voorkeur aan de handbooggilden, die in de meeste dorpen bloeiden, omdat het materieel meer volks was gekleurd en minder duur.

De hogewipschutters begonnen eerst met het schieten naar de wip die uit de galmgaten van de kerktoeren naar buiten werd gestoken. Dit verklaart wellicht het feit dat bij het overlopen van de aloude ledenlijsten van de gildenbroeders de pastoor of de abt van een abdij daarop terug te vinden zijn. Wegens de schade die op deze manier aan de kerk werd berokkend ontstonden heel wat spanningen en twisten binnen de kerkfabriek. De schuttersgilden vertrokken dan ook vaak naar de plaatselijke windmolens. Dit zou, volgens sommige geschiedschrijvers, ook als oorzaak hebben dat de molenaar en de pastoor altijd de beste vrienden waren.

Ook daar bleef het niet bij en de gilden manifesteerden hun zelfstandigheid en hun onafhankelijkheid door een eigen wip midden in het dorp op te richten. Dat blijkt onder meer uit de annalen uit Sinaai waar de wip het langst heeft standgehouden op de Dries. Na menig protest van de omwonenden belandde men buiten het dorp op de 'wipweide' of later in de schutterstoren.

Gildenvieringen

De herhaalde oorlogsrampen die onze gewesten hebben geteisterd zijn mede-oorzaak dat zo weinig documenten en waardevolle gildenschatten uit het verleden zijn bewaard gebleven. Toch is de invloed van de gilden op het dorpsleven op vele plaatsen nog lange tijd blijven voortleven. Vroeger immers draaide het hele dorpsleven rondom het bestaan, de activiteiten en de invloed van de gilden, geleid door voorname families die het dan ook als een plicht aanzagen om de gilden in stand te houden.

Men stelt vast dat hier en daar bepaalde families zelfs tot elke gilde behoorden en het voortbestaan ervan bewerkstelligden als een gemeenschappelijk erfgoed, dat van vader op zoon overging, zoals we dat onder andere hebben gekend met de familie De Baer van Les Gens Sans Peur.

Ook het godsdienstig element heeft veel bijgedragen tot het voortbestaan van de schuttersgilden. Elke gilde bezat haar patroonheilige en haar altaar dat in de kerk aan die heilige was toegewijd. Vaak was de heilige

Sebastiaan de aanleiding tot de naamgeving: "Sint - Sebastiaansgilde". Het innerlijke leven van de gilde was doordrongen van godsdienstige elementen. Iemand die maar enigszins van 'quaden name' verdacht was, werd niet toegelaten tot het vrome gezelschap.

Jaarlijks werden aan het gildenaltaar de gildenmissen opgedragen waarbij elke gildenbroeder het als zijn plicht aanzag daar aanwezig te zijn.

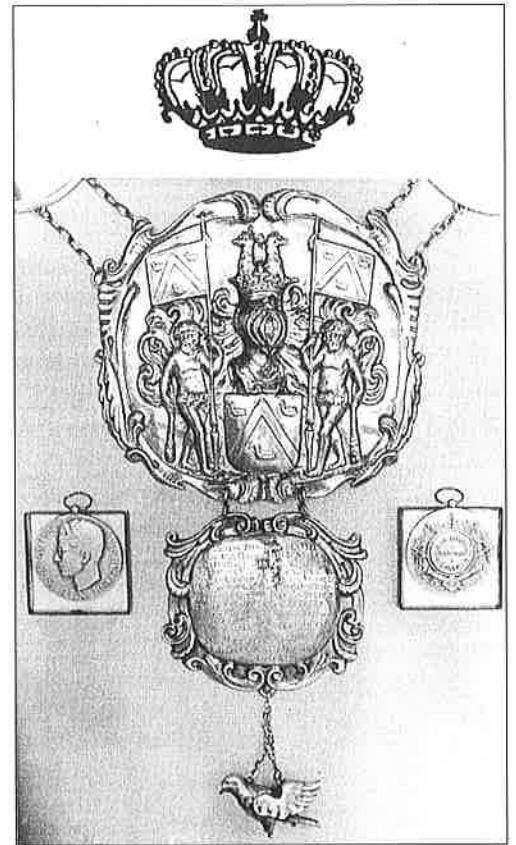
Bij het afsterven van een gildenbroeder waren het de gildenbroeders die de lijkbaar droegen en allen stapten ze in de lijkstoet op vóór de familie. Zij gingen het eerst ten offer en nadien stonden ze vooraan rond het graf. Na de lijkdienst werden lofgedichten voorgelezen en ... het lijkbier gedronken. Tijdens het jaarlijkse teerfeest was het een aandoenlijk moment wanneer het hele schuttersgezelschap de overleden broeders herdacht en met gebogen hoofd baden voor 'die sielen' en hun 'salicheyt'.

Het jaarlijkse teerfeest werd - en wordt nog steeds - gehouden op de feestdag van de patroonheilige. Soms liep dit wel tot drie dagen uit. De oude gildenrekeningen maken melding van de vele tonnen bier die tijdens deze dagen werden geledigd. Daarnaast stonden nog andere dergelijke eet- en drinkgelegenheden op het jaarprogramma, onder meer bij de 'Koningsschieting'.

Bij de Koningsschieting verdrong elkeen zich rond de plaats waar, naar oud gebruik, de wip was opgesteld. Daar hoorde - en nu nog steeds - een eeuwenoud ceremonieel bij:

- de aankondiging met een beschrijfbrief,
- het oprichten van de wip,
- de verkiezing van de schuttersmaagd,
- de ereschoten door de heer van het dorp of door de stadsmagistraat,
- het tromgeroffel en het vendelzwaaien ter ere van de nieuwe koning,
- het brengen van de blijde tijding aan de vrouw van de nieuwe koning door ruiters, waarvan degene die het eerst het huis bereikte een geldstuk toegestopt kreeg,
- de hulde door de hoofdman, door de burgemeester en door de gildenbroeders,
- het kronen van de koning door de schutters,
- het omhangen van de zilveren gildebreek, die als inzet onderaan de wip was aangebracht,
- tenslotte de kleurrijke optocht naar het gildenhuis voor het feestelijke koningsmaal.

Het meest merkwaardige gebruik bij een koningsschieting was het ceremonieel rond de schuttersmaagd. Zij symboliseerde de eer van de gilde en werd buiten aan vier zijden

*Kon. Sint-Sebastiaan Belsele 1961:
De originele gildebreek geschonken door de stichter Warnerius Van der Gracht, Hoofdman van het Land van Waas in 1661. De bronzen plaketten met de beeltenis van Koning Boudewijn I (rectozijde) en de inscriptie van de gilde bij het driehonderdjarig bestaan (versozijde) werden als herinnering uitgegeven aan de vertegenwoordigde gilden.*

vastgebonden door haar bewakers, vier stoere schuttersgezellen. De leden van de andere gilden die aan de koningsschieting hadden deelgenomen zouden immers trachten haar te schaken. De schuttersmaagd genoot de eer de gouden koningskroon te dragen waarmee de koning moest worden gekroond. Deze moest haar vereren met een kus en met een geldstuk, meestal een gouden of zilveren muntstuk, teken van zijn koningschap. Deze ceremoniën behoren thans tot het verre verleden.

Heel wat andere feiten tonen aan hoezeer de gilden het middelpunt vormden in het kleine volksleven in ieder heem van ons Vlaamse land. In sommige - vooral kleinere gemeenschappen - leeft nog een stuk traditie verder.

Onze gilden waren van oudsher een voorbeeld in hun democratische samenstelling: notabelen, burgerij en de gewone dorpeling, de notaris en de boer, de bediende en de fabrieksarbeider fungeerden er samen en op dezelfde hoogte.

Nog even over de zo mooie en fel begeerde

Het blazoen van de Kon. Gilde Sint-Sebastiaan Belsele, dat dateert van 1745 en bewaard wordt in de Sint-Andreas en Gislenuisparochie-kerk, wordt telkens meegedragen in stoeten en ter gelegenheid van jubilea, begrafenissen en eredienssten.

gildenschatten. Ze bestaan vooral uit de zilveren 'breuken' en de zilveren prijsstukken die door de gildenbroeders zorgvuldig worden bewaard.

Nota: de 'breuk' is een zilveren stola die rond de hals wordt gedragen en waarop de zilveren ere-plaketten worden bevestigd. Wie de koningsvogel afschiet mag die breuk dragen bij de verschillende festiviteiten tot de volgende koningsschieting.

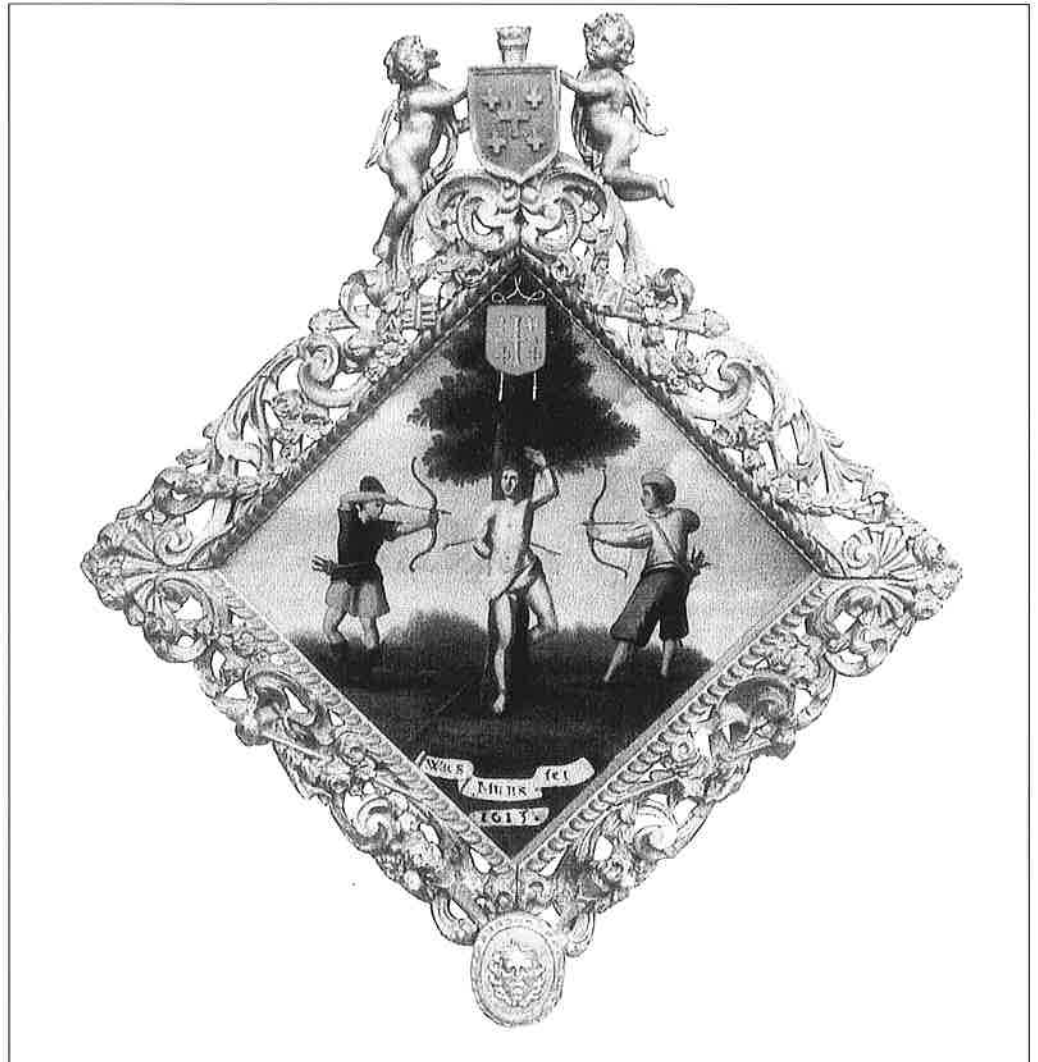
Vervolgens vinden we in de schatkamer de vlaggen, wimpels, banieren, trommels en de archiefrijke gildenboeken die soms rijkelijk met tekeningen zijn versierd. Sommige gilden bezitten nog steeds hun patroonbeeld dat vaak een vaste plaats heeft gekregen in de kerk. Ook schilderwerken op hout vinden we hier en daar terug. Zo bezit de Kon. Sint-Sebastiaan Belsele een blazoen waarop de patroonheilige staat afgebeeld. Het werk dateert van 1745, wordt bewaard in de parochiekerk Sint - Andreas en Gislenuis en wordt steeds meegedragen tijdens de optochten.

Wanneer we een inventaris zouden opmaken

van de kunstwerken die gemaakt zijn in opdracht van de gilden, zouden we verwonderd zijn over het aantal en de kwaliteit. De meest merkwaardige opdracht in dit verband is zeker het beroemde schilderij 'De Kruisafdoening' van Rubens in de kathedraal van Antwerpen, besteld door de Gilde van de Kolveniers.

Het gildenzilver staat nauw in verband met de geschiedenis van onze steden en dorpen. Men vindt er de namen en wapenstukken van alle voorname heren en geslachten op, teruggaand tot de 16de eeuw. Aan de afbeeldingen van de patroon zoals Sint-Sebastiaan of Sint-Joris werd de meeste zorg besteed. Voor de 16de eeuw werden bij schietspelen vooral zilveren schalen geschonken. De oudst gekende vermelding dateert van 1369, teruggevonden te Vilvoorde. Toch wordt reeds in 1300 gesproken over een schietspel te Merchtem waar de Gentse voetboogschutters zeven zilveren kannen wonnen.

De zilveren breuken geven ons een idee over het leven van de gilde en over de vele geslachten die er lid van waren. Voor de

Het prachtig kleurrijk blazoen van de Kon. Gilde Sint-Sebastiaan van Waasmunster, op hout geschilderd, datering 1613. Op de prachtig gesneden en vergulde houten omlijsting staan bovenaan twee putties die het schild met Jeruzalemkruis vasthouden. Wordt bewaard in het gemeentehuis van Waasmunster.

heemkunde is dit een rijke bron aan gegevens. Niemand zal dan ook de waarde ontkennen van de nog bewaarde oude gildenschaten. Ze getuigen van de voorname rol die de gilden gedurende vele eeuwen hebben gespeeld, niet alleen op historisch, maar evenzeer op het kunsthistorisch en volkskundig gebied.

Onze bevolking is dan ook de gilden dank verschuldigd voor hetgeen zij hebben bijgedragen tot het creëren en bewaren van een stuk nationaal patrimonium. Hopelijk zullen deze kunstwerken niet in privé-bezit terechtkomen. Bij de inactiviteit van een gilde zouden deze historische getuigenissen best terecht komen in musea, waar ze een specifieke plaats ten dienste van kunstliefhebbers, heemkundigen en gewone bezoekers krijgen.

Schaal Koning Albert I

De trots van de Koninklijke Nationale Bond van Belgische wipschutters is de Koninklijke Eeuwigdurende Schaal Koning Albert I.

Uit het Guldenboek (1929) van de Nationale Bond:

"... op het Koninklijk Hof zijn ontvangen geweest door Z.M. Albert I die om zijne genegenheid te betoonen aan de oudste aller sporten, den Bond, een prachtig kunstgewrocht (voorstellend een St. Sebastiaan in massief zilver) aanbiedt.

Dit beeld berust op eene gebeeldhouwde berrie; deze is langs beide zijden versierd met eene nationale kunstgebrodeerde vlag, met als middenmotief de letter A, beginletter van de naam Zijner Majesteit.

Er wordt besloten dit prachtstuk, misschien wel het schoonste der gekende sporttrofeeën, te laten betwisten bij het nationaal kampioenschap, waarvan de overwinnaar dit kunstgewrocht zal mogen in bewaring nemen voor één jaar, in zijn stad of gemeente, vermits het te overhandigen op het stadhuis in handen van de gemeenteraad."

De Koninklijke Eeuwigdurende Schaal Koning Albert I werd reeds door twee maatschappijen van Groot Sint-Niklaas gewonnen: De Koninklijke Gilde Ons Vermaak

Nieuwkerken in 1954 en de Koninklijke Sint-Sebastiaan Sinaai in 1981. Het prachtstuk pronkte toen respectievelijk in het gemeentehuis van Nieuwkerken en in het stadhuis van Sint-Niklaas.

De Koninklijke Gilden van Groot Sint-Niklaas

1. Koninklijke Gilde Sint-Sebastiaan Belsele	1661 -
2. Ridderlijke Schuttersgilde Sint-Sebastiaan Nieuwkerken	1612 - 1887
3. Handboogmaatschappij (De Oude Eendracht) Ons Vermaak Nieuwkerken	1887 - 1965
4. Koninklijke Gilde Sint-Sebastiaan Sinaai	1618 -
5. Keizerlijke Gilde Sint-Sebastiaan Sint-Niklaas	1526 -
6. Koninklijke Gilde Vrede Best Sint-Niklaas	1858 -
7. Koninklijke Gilde Les Gens Sans Peur Sint-Niklaas	1864 -

Wij, die verantwoordelijkheid dragen voor het historisch erfgoed van onze gilden, moeten ons beijveren om de weliswaar oude, maar dan toch immer moderne gildengeest, terug tot leven te brengen.

Die geest is van alle tijden, omdat hij door en door volks is. Laten wij daarom de gildengeest bewaren bij onze bevolking die steeds van tradities en broederschappen houdt.

DE OUDSTE VOETBALSPOREN IN SINT-NIKLAAS

Etienne DE MEESTER

Alles begon met FC Flandria in 1907

FC Flandria werd als eerste Sint-Niklase voetbalclub gesticht op 2 augustus 1907 door een groep bevriende fabrikanten en handelaars. De eerste voorzitter was Lucien Maes. De club met als kleuren geel-zwart, vestigde zich in "De Arend" aan het Onze-Lieve-Vrouwplein.

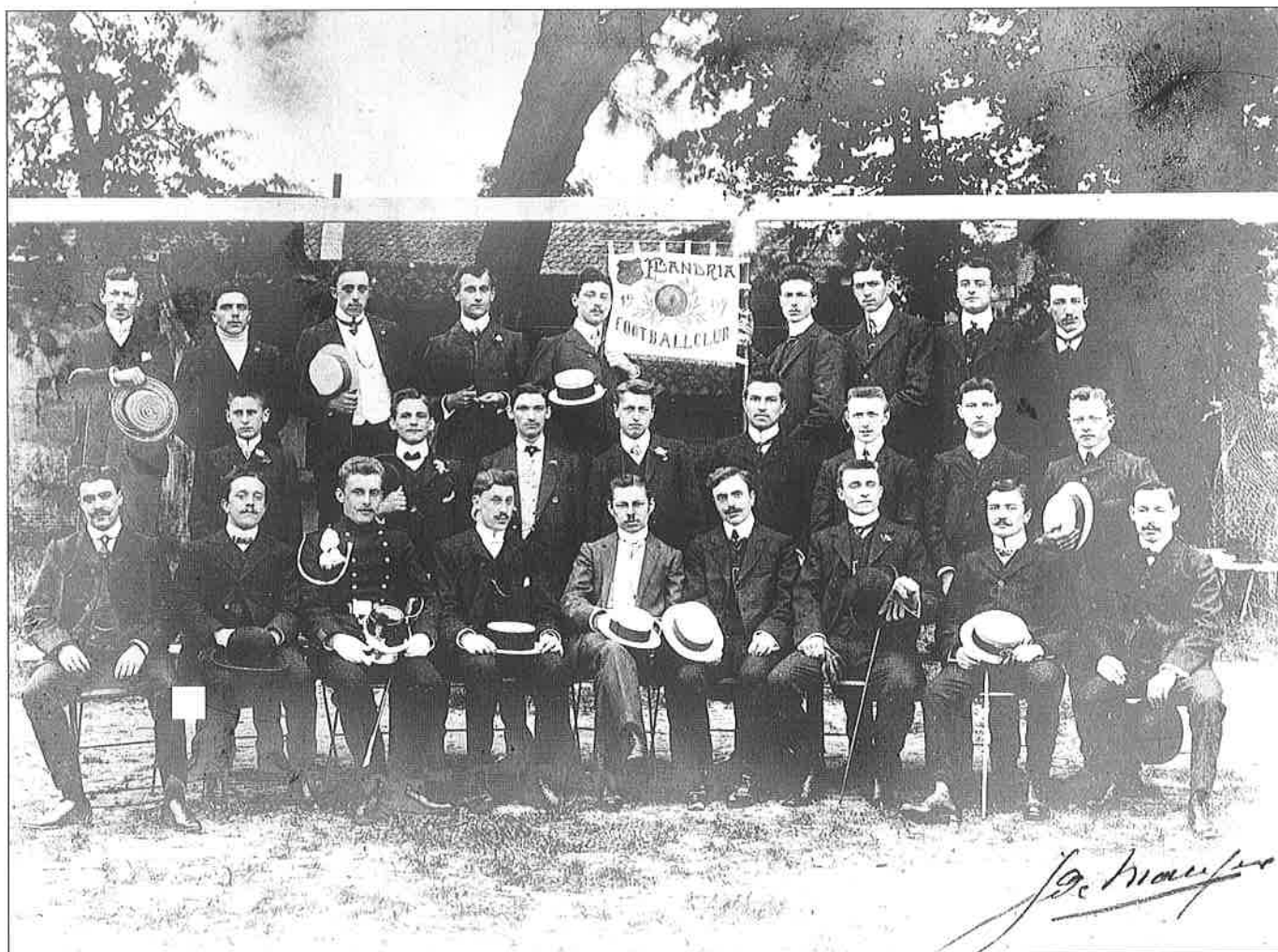
Na een kort verblijf aan de Houten Schoen verhuisde de club in 1908 naar het Brugsken. Vanaf 1909 organiseerde FC Flandria jaarlijks tussen Pasen en Pinksteren een tornooi met ploegen uit het Antwerpse en uit eigen streek. Zo won Racing Club Dendermonde de eerste uitgave. Brabo FC Antwerpen was de beste in 1910 terwijl Eendracht FC Antwerpen de Schaal Flandria veroverde in 1911. Tot de deelnemende ploegen uit de regio behoorden RC Dendermonde, Klein

Brabant Bornem, Ons Leven Waasmunster, Vigor Hamme, FC Temsica en Racing Lokeren.

Op 27 augustus 1911 betwistte FC Flandria zijn eerste internationale wedstrijd op het terrein van Terneuzen tegen Sparta VV, de kampioen van Zuid-Nederland. Flandria verloor de wedstrijd met 3-1 voor meer dan vierduizend toeschouwers.

Eerste fusie van wijkploegen leidde tot Excelsior

In november 1911 ontstond in Sint-Niklaas een fusie van verschillende wijkploegen waaronder FC Flandria. Deze nieuwe fusieclub kreeg de naam FC Excelsior. Een andere wijkploeg, Standard, bleef nog een tijd afzonderlijk bestaan en speelde onder meer op tweede

FLANDRIA F.C. SINT-NIKLAAS - 1907 - Eerste voetbalclub ter stede

Stichters: Em. Acar, Cl. Acar, J. De Nys, Jos De Maeyer, Em. De Naeyer, W. Maes, Luc. Maes, L. Verbreyt, Alf. Van Boxelaer, J. Standaert, R. De Clercq, R. Geeraert, Alf. De Windt. (Foto: André Vandenbosch)

B-ploeg FC Flandria (K.O.K.W. fototheek)

Pinksterdag 1912 op haar terrein aan de Antwerpse Steenweg een wedstrijd tegen FC Temsica. De affiche vermeldt toegangsprijzen van 50 centiem en op de tribune en 20 centiem achter de omheining.

Op 22 juni 1913, ter gelegenheid van de kermis in Sint-Niklaas, won Excelsior de zilveren schaal geschonken door het stadsbestuur. In dat jaar sloot Excelsior als "toetredende club" aan bij de Belgische Voetbalbond (BVB). In afwachting van een definitieve aansluiting mocht de club daardoor deelnemen aan toernooien en vriendschappelijke matches.

Toen Excelsior in het voorjaar van 1914 deelnam aan het toernooi georganiseerd door FC Temsica, beschikten ze over een sterke ploeg met jonge spelers. Toen echter de Eerste Wereldoorlog uitbrak, liet een deel zich inlijven bij het Belgische leger zodat de club veel moeite had om zich te handhaven. Toch bleef de ploeg tijdens de oorlogsjaren bijna onoverwinnelijk. Zo wonnen ze in 1916 zowel de Schaal Temsica als de Schaal van het Waasland. Grote uitbinker in die periode was Robert Van Steenberg, een fabrikant uit de Veldstraat.

In 1918 was de voetbalsport in verval geraakt bij gebrek aan volwassen spelers tengevolge van de opeisingen door de Duitse bezetter. Na de Eerste Wereldoorlog trokken enkele oud-spelers de voetbalschoenen weer aan en betwistte Excelsior opnieuw wedstrijden. Eén van de spelers, Louis Pieters, zou later een verdienstelijk bestuurslid worden.

Excelsior sloot definitief aan bij de Belgische Voetbalbond in 1922 onder het stamnummer

239. De club startte in dat jaar de officiële competitie in de tweede afdeling van de Bevorderingsreeks (te vergelijken met de huidige Eerste Provinciale). Zij ontmoette daar ploegen als Sportkring Sint-Niklaas (stamnummer 221) en Vigor Hamme (stamnummer 211).

De ploeg van Excelsior die in 1916 de schaal van het Waasland alsook de schaal van Temsica won:

Gislain Grauls
 Gust Kessels
 Henri Van Goethem
 Robert Picavet
 Robert Van Steenberg
 Karel Andries
 Gust Grauls
 Camiel De Moor
 Firmin Van Steenberg
 Louis Van Den Houtaert
 Frans De Graeve

Wijkploeg Beerschot VV leidde tot Sportkring Sint-Niklaas

Kort na de Eerste Wereldoorlog in 1919 fuseerden de voetbalteams van de Plezantstraat, de Landbouwersstraat en de Ploeg (Vlyminckshoek). De nieuwe club vond een onderkomen op het terrein van het Werk van Den Akker in de Wegvoeringsstraat.

In 1920 speelden ze daar de eerste echte match tegen Jong en Vlug, de voetbalploeg van turnkring Kracht en Geduld. Jong en Vlug

won de partij met 3-2 en wilde de uitslag in de krant zien verschijnen. Omdat hun tegenstanders nog geen naam hadden, doopten de winnaars de verliezers in Beerschot VV. De allereerste voorzitters van deze nieuwe club, met groen-witte uitrusting, waren Leon Dutoit, opgevolgd door Charles De Keyser.

In 1922 schonk nijveraar Leon Scheerders aan de club een terrein in de Herderstraat. Bij de inhuldiging tijdens de paasdagen speelde de ploeg tegen de reserves van FC Antwerp en Racing Gent.

Toen de club een aanvraag tot inschrijving bij de Belgische Voetbalbond indiende, verzette Beerschot AC uit Antwerpen zich tegen de naam. Weldoener Leon Scheerders koos toen een nieuwe naam: Sint-Niklaasse Sportkring. De kleuren veranderden in geel-blauw. In de zomer van 1922 startte de club met stamnummer 221 in een competitie van toetredende clubs en speelde meteen kampioen. Net als Excelsior startte Sportkring toen in de officiële competitie van de Belgische Voetbalbond.

Opnieuw door tussenkomst van Leon Scheerders werd in de loop van de jaren twintig het terrein in de Herderstraat voorzien van een omheining en een tribune. Robert Van Oppens, zoon van de uitbater van Hotel des Flandres, werd de derde voorzitter. Samen met Oscar Van Ranst, een bekend winkelier in fijne vleeswaren uit de Stationsstraat, richtte hij in de schoot van de nieuwe club een vzw op.

De ploeg van Beerschot V.V. in 1920:

Frans De Middelaer
Georges Verschaffelt
Alfons Bogaert
Leopold Wauman
Oscar Van Clapdurp
Oscar Behiels
Leon Van Ranst
Gerard Eeckman
Petrus Geerinck
Oscar Rotthier
Petrus Van Daele

BRON: Alex Van Raemdonck

DE OLYMPISCHE TURNERS VAN 1920

Johan HEIRBAUT

Op de Olympische Spelen van 1920 te Antwerpen won de Belgische nationale turnploeg de zilveren medaille. Enkele Sint-Niklase turners speelden daarbij een belangrijke rol. Het verhaal gaat als volgt.

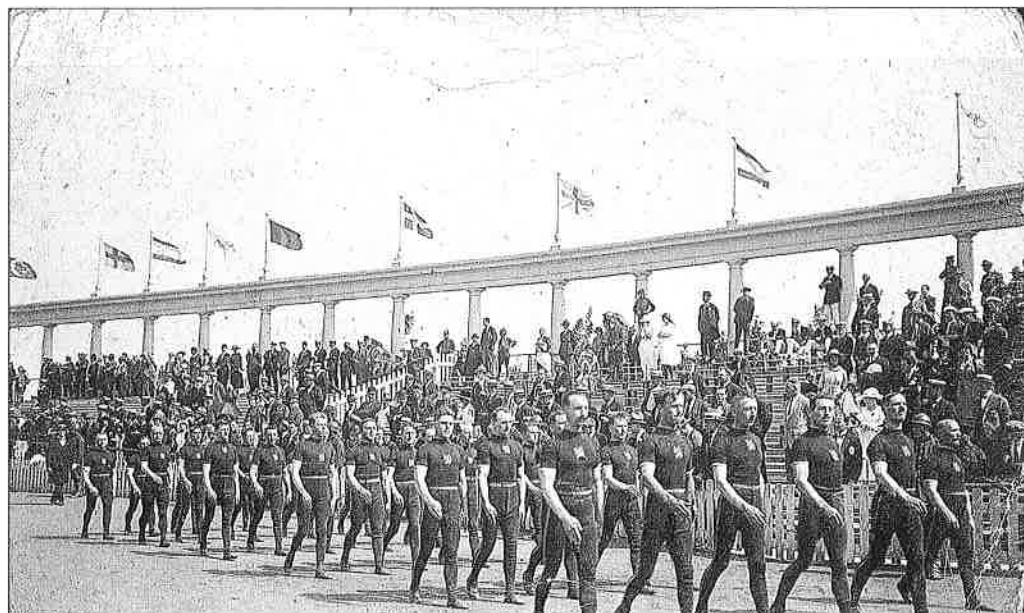
Reeds in 1912 had België te kennen gegeven dat het graag de Olympische Spelen zou organiseren in 1920. Ook Amsterdam en Boedapest waren kandidaat. Door het uitbreken van de eerste wereldoorlog werd de beslissing uitgesteld. Na de oorlog stelden volgende steden zich kandidaat: Antwerpen, Lyon, Atlanta, Cleveland, Philadelphia en Havana. Baron Pierre de Coubertin, initiatiefnemer van de eerste moderne Spelen in 1896, verdedigde de kandidatuur van Antwerpen als erbetoon aan het dappere, kleine België. *“De verfraaiingswerken rond het stadion zullen wellicht niet voltooid zijn, maar de ruïnes die nog niet verwijderd zullen zijn, zullen op de stad een eervolle stempel drukken en de graven langsheen de route van de marathon zullen de toeschouwers herinneren aan de helden die voor het vaderland gestorven zijn.”*

Op 4 april 1919 werd de stad Antwerpen eenparig als officiële zetel van de VIIe Olympiade aangewezen, amper 16 maanden voor de openingsdag.

Voor de turncompetitie moest ons land een sterke ploeg van 24 gymnasten samenstellen. Vanzelfsprekend was dit niet. De turnsport was immers verdeeld over vier verschillende federaties: één neutrale en drie ideologisch

geïnspireerde. De neutrale Belgische Turnbond kreeg de opdracht voor de selectie. Vermits zij zelf onvoldoende eliteturners in haar rangen telde, deed zij een beroep op de kringen van alle federaties. Er kwamen 600 turners naar de centrale schiftingsproeven. Onder hen ook enkele mannen van Sint-Niklaas, meer bepaald van de Katholieke Turnkring Kracht en Geduld en van de Gymnastische Volksvereniging Eendracht. Na enkele trainingen in Antwerpen, Beersel en Gent werden drie Sint-Niklazenaren geselecteerd: Domien Jacob (°1897) en Nicolaes Moerloos (°1900) van Kracht en Geduld en Jozef Verstraeten (°1889) van Eendracht. Op 23 en 24 augustus 1920 hadden zij de grote eer om de nationale kleuren mee te verdedigen tijdens die eerste na-oorlogse Olympische Spelen.

De competitie vond plaats in het Beerschotstadion op het Kiel. De belangstelling in de tribunes was aan de matige kant, want anders dan nu konden nog niet zoveel mensen zich vrijmaken om deze internationale ontmoeting bij te wonen. Ook bleken de toegangsprijzen aan de hoge kant te zijn. Dit gold als compensatie naar de privé-firma's toe, die mee hadden ingestaan voor het bekostigen van de organisatie. Het totaal aantal atleten was in vergelijking met nu zeer beperkt: “slechts” 2.606 sportlui uit 29 landen, die uitkwamen in 22 sporttakken. Voor de turners stonden groepsoefeningen, hordenlopen en individuele nummers aan rek, brug en paard

Intrede van de Belgische turnploeg in het Olympisch Beerschotstadion (foto: archief Kracht en Geduld)

Jozef Verstraeten van Eendracht (foto: opname uit 1923; archief Kracht en Geduld)

Nicolaes Moerloos (l.) en Domien Jacob (r.) van Kracht en Geduld, geselecteerd voor de VIIde Olympiade in 1920 (foto: Jeannine Weyers)

op het programma. Beeldmateriaal van de turncompetitie is niet meer beschikbaar, wel een foto van de intrede van de turnploeg in het stadion. Italië maakte haar favorietenrol volledig waar en behaalde de overwinning. De Belgische ploeg verbaasde vriend en tegenstrever door Frankrijk van de tweede plaats te houden en zelf het zilver te pakken.

Het bericht van dit succes verspreidde zich al snel. Toen de drie Sint-Niklase "puik"turners in het station aankwamen, zag het er zwart van het volk. Zeker Kracht en Geduld zorgde voor een warm onthaal van haar gymnas-

ten. Met de harmonie Excelsior voorop en gezeten in een open wagen, werden Domien en Nicolaes in stoet naar het lokaal, De Hoop op de Houtbriël, gebracht. De straten waren speciaal voor hen versierd.

Voor Kracht en Geduld zou dit het begin betekenen van twee gouden decennia met vele titels en prijzen. Jozef Verstraeten zou enige tijd later ook aansluiten bij de kring van 't Klein Hulst.

In een volgende bijdrage over de turnsport zullen we meer ingaan op de geschiedenis van de clubs zelf.

BRONNEN:

- 100 jaar Kracht en Geduld. Johan Heirbaut. 1997.
- Turners. Niet gepubliceerde tekst voor filmscenario van Jeannine Weyers en Magda Wouters. 1989.

VAN DE "VLAAMSCHE LEEUWEN" TOT DE "TOM STEELSVRIENDEN"

Daniël GRUMIAU

De exploten van de "dwangarbeiders op de velo" hebben de Vlaamse volksmens steeds fel aangesproken en dat was in Nieuwkerken niet anders. Het is dan ook niet verwonderlijk dat, in de loop van de jaren, tientallen wielervanaten, in verschillende clubs, het wel en wee van de plaatselijke renners volgden en steunden. Door hun belangeloze inzet schreven zij een stuk Nieuwkerkse sportgeschiedenis en daarom werden hun namen in dit artikel opgenomen.

DE WIELERCLUBS

Op 27 maart 1898 werd te Sint-Niklaas, in de "Stad Nantes" een verbond tussen negen Wase wielersclubs gesloten. De eerste Nieuwkerkse fietsenmaker, Jozef Van Laere (Vrasenestraat) had in Nieuwkerken "DE VLAAMSCHE LEEUWEN" opgericht. De vereniging maakte deel uit van genoemd verbond. Het reglement van onze eerste wielersclub wordt in het Nieuwkerks heemkundig museum bewaard.

In 1921 was op de Bautenshoek de "Veloclub HOOP EN VREUGD" actief. Ze vond een onderkomen in de herberg "Klein Beveren". Ze werd geleid door brouwer Eugene Verhofstede, Amedé Ogenhaffen, Louis

Scheirs, Jozef Bogaert en Alfons Van Goethem.

In de toenmalige "Freethiel" (Nieuwkerkenstraat) werd in 1945 "SPORTHERLEVING" tot stand gebracht. Apotheker Albert Bruneel werd voorzitter, Aloïs Coppens (o/voorz.), Jozef Maes (secr.), René De Bock, Alfons Lyssens, Leon Temmerman, Albert Van Daele, René Sack, René Reunes en Eugene Wielandt waren de leden. Jozef Massa die al sinds 1932 bezig was met het organiseren van wielervedstrijden, werd de drijvende kracht. Het lokaal verhuisde via "De Engel" naar de "Woodstock" en is momenteel in "Het Onschuldig Schaap" ondergebracht.

De activiteiten concentreren zich vooral rond Pasen. Op paaszaterdag organiseert de club "De Grote Prijs Gebroeders Van Havenbergh" voor junioren en op paasmaandag wordt de "Grote Prijs Sportherleving" voor eliterenners zonder contract betwist. In 2000 ging die reeds voor de 55ste maal door!

Sinds 1986 is Herman Van Havenbergh voorzitter en Desiré J. Declercq volgde in 1949 Jozef Massa als secretaris op. De andere bestuursleden zijn Luc Declercq, Eddy Van Havenbergh, Marc Weyn, Annick Strybol, Jos Willockx, Lucien Strybol en Rony Van Guyse.

Etienne Vercauteren

Etienne Vercauteren klopt Marcel Buys nipt op de Grote Markt te Sint-Niklaas

In 1958 onstond de wielclub "GEMEENTEBELANGEN" en wel door de samensmelting van de "MARCEL BUYS-" én de "ETIENNE VERCAUTERENVRIENDEN". Het eerste lokaal werd in "De Ploeg" (Ten Bos) bij Pol Wielandt gevestigd. Van 1958 tot 1978 fungeerde Roger De Keersmaecker als voorzitter. Maakten verder deel uit van het bestuur: Leopold Windey, Omer Vertenten, René Smet, Gaston Heynderickx, René Dierickx, Jef De Bruyne, Gerard De Caigny, Robert Opgenhaffen, Roger Janssens, Leon De Ruyscher, Harry Cleys, Hugo en André Van Steelandt.

Op tweede paasdag 1958 organiseerden zij de eerste beroepsrennerswedstrijd, die door Marcel Buys werd gewonnen. Deze sportieve gebeurtenis lokte aanvankelijk een massa volk, vooral omdat de organisatoren telkens interessante figuren wisten te lokken. We denken maar aan Briek Schotte, Rik Van Looy, Roger De Vlaeminck ... Omwille van de stijgende kosten, door de tanende belangstelling en inzet van de profs zelf en door een reorganisatie in de KBWB, werd de beroepsrennerskoers in 1987 door andere wedstrijden vervangen.

Op vrijdag voor het kermisweekend (september) staat de "Grote Prijs Gemeentebelangen-Giant-Bikes-Classic" op de affiche en dit voor beloften en voor eliterenners zonder contract. 's Zaterdags volgt eenzelfde koers voor nieuwelingen en op kermismaandag gaat de "Interclubwedstrijd voor eliterenners zonder contract en beloftenkampioenschap der beide Vlaanders" door.

Het bestuur bestaat momenteel uit Rudy Windey (voorz.), Eddy Moorthamer (o/voorz.), Robert Felix (secr.), Sigrid Van Hemelryck (penningm.) en de leden Filip De Burggrave, Marc Delaruelle, Guy Van Hesbroeck, Walter Sack en Jerome Verté. Men vergadert in "De Klok" (Ten Bos).

In april 1967 richtte Florimond Verhulst, in

café "Red-Star" (Ster) de wielclub "WILLEN IS KUNNEN" op. Leopold Verhelst werd erevoorzitter, Etienne Vercauteren (voorz.), Albert Rodrigus (o/voorz.), Flor Verhulst (secr./penningm.), L. Driesen, A. en L. Lagaert en L. Foubert, leden. Later traden Lucien De Mulder en W. Meyntjes eveneens tot het bestuur toe. De club ontstond enerzijds uit interesse voor de wielersport, anderzijds ter ondersteuning van de wijkrenner, Luc Lagaert.

Rond Ster-kermis (mei) werd jaarlijks een wedstrijd georganiseerd en men was ook verantwoordelijk voor de "Grote prijs Etienne Vercauteren" voor junioren. De vereniging werd in 1993 ontbonden.

Wielertoeristen

Het wielertoerisme is één van de moderne ontspanningsvormen. Het is dus normaal dat hij ook in Nieuwkerken ingang vond.

Op 25 januari 1977 werd de eerste club "DE SCHAPEKOPPEN" op het getouw gezet. Etienne Buytaert werd voorzitter, Paul De Witte (o/voorz.), Hilaire De Wolf (secr.), Werner Janssens (penningm.), Robert De Wolf en Jozef Stevens, leden. Een vijftigtal fietsers nemen actief aan de activiteiten deel. Van maart tot september organiseert men wekelijks één avond- en twee dagtochten. Het bestuur tracht zowel hobby- als prestatiegerichte sporters aan te trekken. Jaarlijks reed men de "zes" (nu, drie!) uren van Nieuwkerken." In 1980 reed een groep dapperen naar Lourdes. In 1982 kwam Rome aan de beurt en in 1990 deed men de zusterstad Colmar aan. In 1997 trokken Raf Fouquaert, Ernest Van Huffel en Werner Janssens zelfs naar Santiago de Compostella. Gedurende de winterperiode worden af en toe familie-uitstapjes gepland.

Het huidige bestuur bestaat uit Hilaire De Wolf (voorz.), Robert De Wolf (secr.),

Wielertoeristen "De Schapekoppen"

Wielertoeristen "De Sterkrakken" (1977)

Werner Janssens, Luc Heirbaut, Jos Vermeulen en Freddy Van Hese.

Op initiatief van politierechter, Willy Brône, scheurde de groep "CYCLO TEN BOS" zich in 1991 van de "Schapekoppen" af. Zij wilden nog sneller fietsen. Elke zondagmorgen en elke woensdagavond kunnen de gegadigden hun overtollige energie wegwerken. Bovendien richten zij elk jaar, op het sluiten van de kermisweek, een wedstrijd voor de inwoners van Nieuwkerken in. Advocaat Jean-Pierre Busschaert is de voornaamste contactpersoon.

Onder impuls van Norbert Wielandt werd in 1976, in café "Het Pannenhuis" (bij Albert De

Vos) de club "DE STERKRAKKEN" gelanceerd. Marc De Burggrave werd de eerste sponsor en tevens erevoorzitter, Isidoor Verbraecken (voor.), Louis Driesen (o/voorz.), Norbert Wielandt (secr.), Omer Veylders (penningm.), Wilfried Vercauteren en Cyriel De Cort vervulde het bestuur. Tijdens de weekends werden verschillende afstanden afgemaald en af en toe werd zelfs een hele dagtrip ingelast. In 1996 werd de vereniging opgedoekt.

Tenslotte komen we bij de huidige vedette, Tom Steels, terecht.

Sinds 1997 herbergt café "De Klok" de supportersclub "De TOM STEELSVRIENDEN",

Wielierclub "Sportherleving" (1993)

met als erevoorzitter Lucien Daelman, Freddy Van Landeghem (voorz.), Rudi Duymelinck (secr.), Herman De Bock (penningm.), Chantal Windey en Freddy Van Beeck (leden). Men telt ruim 250 steunende leden. De club ligt aan de basis van de twee fantastische vieringen (1998 en 1999) naar aanleiding van de exploitatie van de sympathieke en geliefde Nieuwkerkse kampioenen.

Nieuwkerkse renners

De meeste clubs ontstonden logischerwijze rond de sportieve prestaties van beloftevolle renners. Het is wel heel opmerkelijk dat in Nieuwkerken de rij van wielercracks door een dame wordt aangevoerd.

GERARDA VAN STEENLANDT werd op 30 oktober 1910 te Nieuwkerken geboren. Voor haar huwelijk met Leo Cathoor (1937) woonde zij op de Ster. Zij verkocht toen ijskreef, met een stootkar, vandaar haar uitstekende fysieke conditie. Op 2 mei 1927 organiseerde Jozef Heuninckx (café "De Ster") een wielervedstrijd voor dames. Gerarda

nam deel op een geleende fiets en kreeg spoedig heel wat supporters. Flor D'Hooghe zorgde voor een geldomhaling en met de opbrengst kocht men haar eerste koersfiets. Gerarda maakte eerst furore op de weg: zij werd o.m. 1ste in het Kampioenschap van Vlaanderen, 2de in het Kampioenschap van Europa, 2de in Frankrijk en 3de in het Kampioenschap van België.

Op de velodroom van Walem maakte zij kennis met de piste en zij won haar eerste wedstrijd in deze sporttak. Gerarda denkt nog met weemoed terug aan haar prestaties op de piste te Beveren. Ze behaalde er talrijke palmen zowel in de ploegkoersen als in de afvallingswedstrijden. Zij zegevierde te Stekene, Zelzate, Walem, Anseremme, La Louvière en Leopoldsburg.

Ze fietste, alles samen, een vijftigtal overwinningen en talrijke ereplaatsen bij elkaar op de weg én op de piste.

Gerarda betreurt nog altijd dat zij op 24-jarige leeftijd stopte met koersen. Zij werd onlangs 90 jaar, maar volgt de grote wielergebeurtenissen nog steeds met veel aandacht.

Gerarda Van Steenlandt in 1928
(foto: Leopold Meinecke)

Van haar mannelijke collega's vernoemen we volgende beroepsrenners:

MARCEL BUYS (°Nieuwkerken, 21/02/1931) beginneling van 1948 tot 1949 (19 overwinningen); liefhebber van 1950 tot 53 (12); 1955: onafhankelijke: kampioen van Oost-Vlaanderen; 1956: beroepsrenner, 1ste te Sint-Niklaas en in Omloop van de drie Provincies te Wevelgem; 1957: 3de in Luik-Bastenaken-Luik in erbarmelijke weersomstandigheden, 5de in het Kampioenschap van België te Kortrijk; 1958: 1ste Grote Prijs Gemeentebelangen te Nieuwkerken. Stopte in 1960 wegens de gevolgen van een ongelukkige val te Beveren.

ETIENNE VERCAUTEREN (°Sint-Niklaas, 07/08/1935) 1952-54: beginnelingen (25 overwinningen), 1954-59: liefhebbers (40), 1960-66: beroepsrenners (30) waaronder de Antwerpse Pijl, Boulogne, Duinkerken ... Klopte als snelle spurter Rik Van Looy! Etienne was nooit fulltime renner en hij werd alom gevreesd voor zijn vlijmscherpe spurt.

MARC DIERICKX 1970-71: nieuwelingen (18 overwinningen), 1972-73: juniores (15), 1974-76: liefhebbers (21), 1977-93: beroepsrenner (8) waarvan 2 te Nieuwkerken zelf. Afscheid in 1993.

TOM STEELS (°Sint-Niklaas, 02/09/1971). Er volgt een afzonderlijk artikel in een volgend nummer van *Sportrevue*.

Van de overige renners vernoemen we graag:

ALBERT DE CONINCK (° Waasmunster, 24/11/1924) koerste van 1947 tot 1950 bij de liefhebbers een tiental overwinningen bijeen. Hij was gedurende 3 jaar onafhankelijke en werd in 1953 kampioen van Oost-Vlaanderen.

WALTER HEIRBAUT (°Vrasene, 13/09/1949) nieuwelingen (2 overwinningen), 1966-67: juniores (2) waaronder een interclubkampioenschap en 1 tweedaagse. Zijn veelbelovende carrière werd door een zware val en nierinfectie plots afgebroken.

GUY VAN HESE (° Sint-Niklaas, 28/02/1966) 1982-83: 1ste clubkampioenschap bij de nieuwelingen, 65 overwinningen bij de liefhebbers. Won in 1993 het interclubkampioenschap te Nieuwkerken.

JOZEF MOORTHAMER (° 1930)
ROGER RYCKAERT (° 1930)
ROGER DE MAERE (° 1931)
LUCIEN NAUDTS (° 1931)
KRIS SMET (° 1974)
TOM EGGERMONT (° 1971)
WIM DEYTAERT (° 1983)
THIERRY HEIRBAUT (° 1984)

Het is nu af te wachten of de Nieuwkerkse bodem vruchtbaar "blijft" voor het ontluiken van nieuw wielertalent. Met Tom Steels zitten we blijkbaar nog altijd op het goede spoor!

BRONNEN:

Secretariaten van de respectieve verenigingen. Interviews met Marie Van Laere, Gerarda Van Steenlandt, Jos D. Declercq, René Dierikx, Robert Felix en Leopold Windey (†). Ledenbladen van De Schapekoppen, Willen is kunnen, de Sterkrakken. "Liber Memorialis Nieuwkerken 1294-1994" D. Grumiau (pag. 426 tot 431), uitg. Ten Bos, 1983.

BOKSEN VOOR EN NA DE TWEEDE WERELDOORLOG - DEEL I

Steve WANTE

Wanneer precies de eerste boksactiviteiten in Sint-Niklaas plaatsgrepen, is moeilijk te achterhalen. Wel weten we dat reeds in de jaren dertig, een soort bokscub bestond in een zaaltje achter het café 'Sportclub', Kokkelbeekstraat nr. 1, bij Amedé Dubus (echte naam: Amedé Baert). In elk geval werd daar getraind onder de leiding van Amedé. Een ring was er wel, doch geen mat maar een plankenvloer. Verder bestond het oefenmateriaal uit een boksbal en een zak.

Amedé Dubus was de eerste ons bekende beroepsbokser. Hij werd geboren te Hamme in 1900. Het verhaal gaat dat hij in zijn beginjaren als bokser trainde in 'Den Bunt' een wijk van Hamme. Deze trainingen leken voor hen die hem zagen gesticuleren zeer ongevoel. Eens werd zelfs de politie erbij gehaald, want 'er was daar een zot aan het rondlopen!' Van Hamme trok hij met zijn gezin naar Antwerpen, waar hij enkele jaren woonde. Waarschijnlijk sloot hij zich daar aan bij een Antwerpse club. Op 7 maart 1931 kwam hij naar Sint-Niklaas in het voornoemde café.

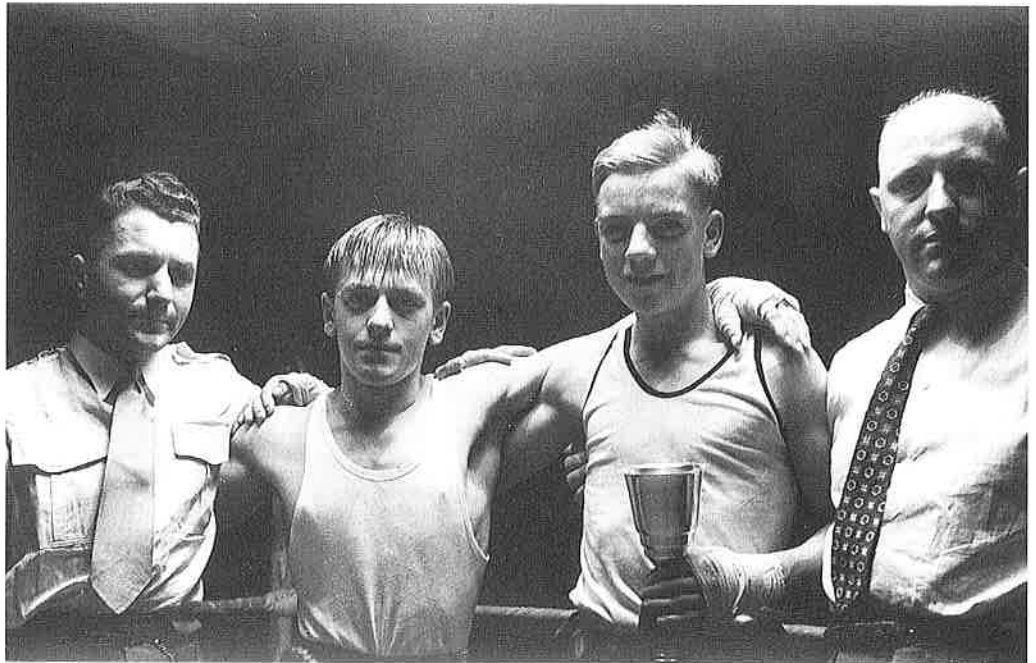
Amedé Dubus

Hij bezat niet de grote klasse, maar kon enorm veel slagen verdragen. Volgens sommigen zou hij eens de Belgische titel hebben behaald, hetgeen we echter niet konden achterhalen. Zijn grote rivaal was een zekere Wustenraad uit Gent. Waar hij zoal opgetreden is weten we niet, behalve de enkele kampen in eigen stad. Eén daarvan leverde hij in 1936 in cinemazaal Palace gelegen in de Ankerstraat, tegen Reinaert uit Antwerpen. Het werd een kamp over 10 ronden, waarin hij veel slaag kreeg en op punten verloor. Later werd hij in een schandaal betrokken, waarover we niet willen uitweiden. Op 1 december 1938 verhuisde hij naar Linkeroever, Beatrijslaan 5, in een café vlak naast het gebouw van de voetgangerstunnel. Dit was het einde van zijn bokscarrière.

Toen hij daar op Linkeroever woonde kwamen vele mannen uit het Waasland, die in Antwerpen werkten, bij hem over de vloer. Zij die hem toen hebben gekend herinneren zich nog dat hij steeds een klein aapje bezat dat in de zomer op het terras van zijn café zat. Het diertje scheen geen lieverdje te zijn geweest. Als gekend bokser trachtte hij sommigen te overhalen deze sporttak te beoefenen. Eén ervan was Stekenaar Gustaaf De Paepe, waarover we het later nog hebben. Amedé was bevriend met een zekere J. Ceulemans die hij in contact bracht met De Paepe. Ceulemans, een ex-beroepsbokser uit Antwerpen, was leider van de "Olympia Boxclub". Hij organiseerde regelmatig bokskampen voor nieuwelingen en liefhebbers; kampen waaraan ook De Paepe heeft deelgenomen.

Amedé Dubus verhuisde later naar de Vlaamse Kaai in Antwerpen-centrum. Een tijdgenoot van Dubus was Raymond Wuytack waarover we tot nu toe weinig te weten zijn gekomen. Hij woonde ook aan de Kokkelbeekstraat en zal hoogst waarschijnlijk in het lokaal van Dubus hebben getraind.

Bij de liefhebbers komt de naam Albert Laureys uit Sint-Niklaas naar voren. Als jonge knaap van 15 jaar leerde hij boksen bij Amedé Dubus. Later zou hij les nemen te Antwerpen en er zich aansluiten bij een bokscub aan de Diepestraat. Hij was een zeer bekwaam pluimgewicht die verschillende tornooien won. Hij veroverde de nationale titel bij de beginnelingen en zou later te Luik 2de wor-

Marcel Willems, Jozef Van Tricht, De Gauwie (?) (Gent), De Graaf, scheidsrechter

den in het kampioenschap van België bij de liefhebbers. De nationale titel behaalde hij waarschijnlijk toen hij reeds aangesloten was bij de Antwerpse club.

Net voor de oorlog werden hier reeds liefhebberstornooien ingericht, maar gedurende de oorlogsjaren draaiden de activiteiten op een laag pitje. We weten dat in het jaar 1944 of 1945 in de Driekoningenstraat een bokskamp voor liefhebbers plaatsvond. Dit gebeurde gedurende de braderijfeesten. Tussen de twee spoorlijnen, die toen de straat kruisten, werd een podium met een ring opgetimmerd (nu het straatgedeelte met de gebouwen van de Belastingen en de Post). Aan één van de kampen nam de lokale bokser Leon Boons deel. Onder de toeschouwers bevond zich Roger Fierens, toen nog een kind. Hierdoor geïnspireerd werd hij later ook bokser.

'Boxing Club Sint-Niklaas'

Onder impuls van Frans De Meulenaer zou de bokssport te Sint-Niklaas herleven. Hij was een tapijtenfabrikant aan de Driegaaistraat, die reeds sinds 1921 lid was van de 'Nationale Box- en Worstelclub'. In die jaren vormden boksen, worstelen en gewichtheffen disciplines die in dezelfde club werden beoefend. Innerlijke moeilijkheden leidden rond 1922 tot de splitsing van de drie disciplines die elk hun eigen weg insloegen. De eigenlijke Belgische Boksbond bestond reeds sinds 1912.

De 'Boxing Club Sint-Niklaas' werd in 1947 boven de doopvont gehouden. Voorzitter en trainer werd Frans De Meulenaer, bijgenaamde 'den bakker'. Erevoorzitter was Honoré

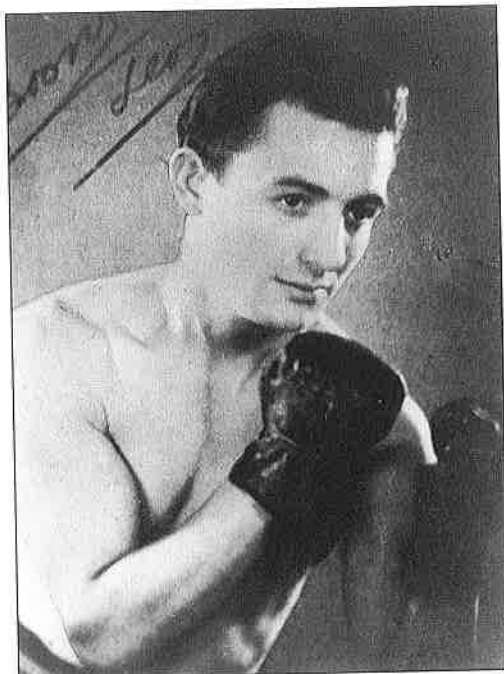
Lentacker en secretaris Gust Rooms, een handelaar in naaimachines, gevestigd vooraan in de Ankerstraat. Ferdinand Kesteloot, 'meesterkleermaker', werd penningmeester. De opleiding bleef uitsluitend beperkt tot nieuwelingen en liefhebbers.

Bij de eerst-aangeslotenen behoorden voornoemden Leon Boons, Gustaaf De Paepe en Robert De Block.

De eerste trainingen vonden plaats in een zaaltje achter het café Apollo in de Ankerstraat, schuin tegenover de vroegere cinema Palace (nu het warenhuis Aldi). De lokaalhouder was de bekende figuur 'Monske' van de Bossche. Het verblijf was daar van korte duur en dra verhuisde men naar het café 'De Graanmaat' op de Grote Markt. Meer aspirant-boksers sloten bij de club aan, o.a. De Keyzer (Temse), Gilbert Roscom (St-Gillis), Marcel Verdurmen en Hubert De Nijs uit Stekene; Roger Fierens, Labelle en Gabo (?) uit Sint-Niklaas.

Het was moeilijk een vast lokaal te vinden waar de boksring permanent kon blijven staan. Nu moest die bij elke training worden op- en afgebouwd. Uiteindelijk verhuisde de club in 1950 naar de Dalstraat nr. 70 in het café van Florimond Verdonck, schuin tegenover de Kasteelstraat. Daar vond de club een vaste stek waar de ring een definitieve plaats kreeg in een zaaltje achter het café.

Van toen af werd Marcel Willems, een beroepsmilitair die gekazerneerd was te Sint-Niklaas, de algemene trainer en later ook de manager. Hij was sportmonitor in het leger en vanaf het begin reeds actief in de club. Hij had op een gegeven ogenblik wel 21 boksers onder zijn leiding met namen als Van Broeck

Leon Boons

Gustaaf De Paepe

en Alfons Vercauteren uit Sint-Niklaas, Pringels een pluimgewicht uit Lokeren. De gemeente Stekene was nog sterker vertegenwoordigd met o.a. Theofiel Van Rattingen, Marcel Celis, Robert De Block, de gebroeders Florimond en Georges Creve en de tweelingbroers Johan en Jozef Van Tricht, waarvan laatstgenoemde de betere was. De club had op zeker ogenblik een internationaal imago met de Franse zwaargewicht Engels, en een Hongaar als leden. De club boekte in de regio talrijke successen.

Van hoger vernoemde bokkers weten we wel een en ander.

Leon Boons (° 1923) was een lichtgewicht die alle lepe knepen van het vak kende. Hij deelde zelfs slagen uit met schouders of ellebogen en was van niemand bevreesd.

Ook maakte hij kennis met Amedé Dubus. In 1940, het begin van de oorlogsjaren, trok hij reeds naar Duitsland waar hij de eerste kampen leverde. In zijn sportieve loopbaan, die 13 jaar duurde, bokste hij vele malen met wisselend succes. Hij bokste o.a. de finale van het leger, kamp die hij verloor. Volgens getuigen zou dit een zeer onjuiste beslissing zijn geweest. Deze onfaire beslissing zou gebaseerd zijn op het feit dat Leon 3 dagen later het leger zou verlaten en zijn tegenstrever er pas dienst had genomen. De legerdienst had er veel meer aan met de nieuwe rekrut in zee te gaan, dan met iemand die hen toch verliet! Boons was hierover ten zeerste ontstemd en weigerde de zilveren medaille.

Boons deinsde voor geen enkele tegenstander terug en vaak kwam hij gehavend uit de kamp. Hij bokste ook tegen een der broers van Cyriel Delanoy. Tijdens een internationa-

le bokskamp tussen leden van de lokale club en Poolse bokkers was hij ook van de partij. Dit waren Polen die hier na de bevrijding in het land waren gebleven. Zijn laatste kamp op 2 juni 1953 was een exhibitie die plaatsvond in de zaal Terminus op het Stationsplein te Sint-Niklaas. Omdat dit amper drie dagen voor zijn trouwdag was, was zijn toekomstige bruid hierover ten zeerste ontstemd. Stel je voor dat hij met een blauw oog of stukgeslagen wenkbrauw uit de strijd kwam...

Leon Boons overleed op 6 december 1999.

Gustaaf De Paepe, een zwaargewicht van 86 kg, bokste gedurende de oorlog een paar maanden als 'novice'. Hij werkte toen in Antwerpen. Daar leerde hij op Linkeroever Dubus kennen die hem terug tot het boksen aanzette. Hij was een begaafd bokser, met een zware slag. Tweemaal werd hij kampioen der beide Vlaanderen en bokste zelfs voor de nationale titel te Luik; kamp die hij jammer genoeg in de eerste ronde reeds verloor op knock-out. Zijn palmares mag evenwel zonder schroom worden gezien. Van zijn eerste 15 kampen won hij er liefst 13, waarvan 6 door K.O. en 5 door opgave. Zijn supporters en vele journalisten noemden hem 'De Leeuw van Stekene'. In januari 1949 werd onder impuls van de toenmalige burgemeester van Stekene, Dr. Roggeman, een soort klein comité gevormd dat tot doel had hun 'Leeuw' de mogelijkheid te bieden een grote bokscarrière op te bouwen. Men zou hem naar de grootstad sturen bij een bekwame trainer en een gekende manager. De reiskos-

Vergunningsboekje De Paepe

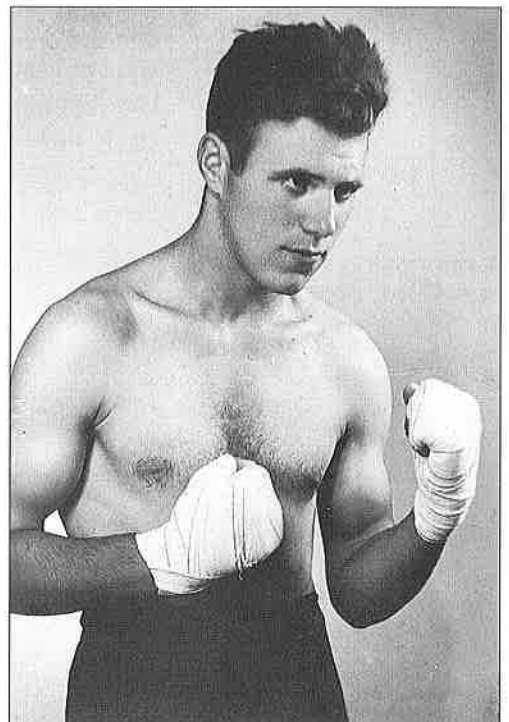
ten zouden worden vergoed. Hij dankte De Meulenaer voor bewezen diensten maar besloot, om vooruitgang te boeken, naar een club in de hoofdstad te trekken. En zo sloot De Paepe zich aan te sluiten bij de Red Star - stal van manager Prémont, te Brussel. Zijn driewekelijkse trips naar de hoofdstad werden vergoed door het comité. Met zijn nieuwe club leverde hij nog verscheidene kampen met wisselend succes. Hij werd zelfs opgesteld in de Belgische liefhebbersploeg die in september 1949 drie kampen leverde in Denemarken en in november uitkwam tegen de Engelse ploeg te Wembley (Londen). Later zou hij dienst doen bij de accijnzen.

Robert De Block, een halfzwaargewicht, was een neef van De Paepe. Als 18-jarige deed hij zijn eerste optreden op 30 mei 1948. Dit gebeurde voor eigen volk te Stekene. Hij won er op punten van Van den Driessche uit Blankenberge. Van burgemeester Roggeman kreeg hij 100 fr. als aanmoedigingspremie. Op diezelfde avond won De Paepe ook zijn kamp tegen Duja, eveneens uit Blankenberge. Hij ontving van de burgemeester nog 100 fr. extra en de cafébaas van café 'Bellevue' lapt er nog 100 fr. bovenop voor zijn overwinning. Twee maanden later moest De Block het te Gent opnemen tegen Francis uit Ledeberg. Hij verloor de kamp op punten door onervarenheid. Op 18 december 1948 zou hij revanche nemen door voor eigen volk in de zaal Terminus te Stekene diezelfde Francis op punten te verslaan. Van zijn eerste 12 kampen won De Block er 8.

Gedurende zijn legerdienst ging hij verder met boksen. In cinema Nova te Stekene deed hij match nul tegen Van der Haegen uit Brugge. Op zondag 13 augustus te Aartselaar sloeg hij Vercauteren uit Antwerpen in de 1ste ronde tegen het canvas. Twee dagen later verloor hij echter op punten van legerkampioen Van Gompel.

In 1949 werd De Block kampioen van Oost-Vlaanderen door De Clercq (Geraardsbergen) op punten te verslaan. Maar op het kampioenschap van beide Vlaanderen verloor hij op punten van Pellens (Blankenberge). De Block bleef bij de club van Sint-Nikaas boksen tot het eind van haar bestaan in 1974. Hij overleed te Stekene op 3 april 1998.

In deel 2 zullen we het hebben over de gebroeders Creve, Marcel Verdurmen, Theophiel Van Rattigen, Hubert De Nijs, Jozef van Tricht en anderen.

Robert De Block

De erelijst van De Block

PRACHTIGE OVERWINNINGEN

Overwinning op punten op Van Driesschen te Stekene.

Puntennederlaag te Gent tegen Francis.

Gewonnen op Willy met de punten te Lokeren.

Nederlaag te Gent tegen De Visscher.

Overwinning met de punten op Philips te Berevelde.

Puntenzege op Migom te Sint Nikaas.

Puntenoverwinning te Lokeren op Rosselin.

Overwinning op Ooms te Sint Nikaas.

Puntenzege op Francis te Stekene.

Nederlaag te St. Nikaas tegen De Wil.

Overwinning met de punten op Willy te St. Amandsberg.

Puntennederlaag te Sint Nikaas tegen Van Gansen.

VAN KLEIPUT TOT ZWEMPUT

André VAN LANDEGHEM

Een zwembad was in het begin van de 20ste eeuw nog geen evidentie. Alleen in de grote steden waren ze terug te vinden. Op het platteland waren het de 'soortgenoten van de Witte van Zichem' die hun toevlucht zochten in beken en vlasrootputten om het waterplezier te beleven.

Dat was niet anders in Sint-Niklaas waar JUUL VAN VLIERBERGHE, samen met een zestal vrienden uit het College, in 1912 een zwem-rootput ontdekte in ...Sombeke. Een jaar later ontdekten ze een dichterbijgelegen zwemgelegenheid in de 'Beek van Verstrepen' aan de Dalstraat. Op bevel van toenmalig burgemeester De Smedt had de champetter de zwemmers daar - al dan niet in hun blootje - opgepakt voor verhoor op het stadhuis. Om dat 'onzedig gedoe' de pas af te snijden werd de beek Verstrepen gesloten.

Het vriendenclubje had intussen met begerige blikken de nabijgelegen 'Kleiput van

Scheerders-Van Kerchove' zien blinken in de zon. Ze verstoutten zich en gingen bij de familie Scheerders aankloppen om in de kleiput te mogen zwemmen. Leon Scheerders was blijkbaar meer sport-minded dan de burgemeester en stelde de put ter beschikking van de vriendenclub, het mosterdzaadje voor de latere Zwemclub Nood Dwingt (Z.N.D.). De familie Scheerders, samen met de familie Faems-Bonne (tot voor enkele jaren gevestigd onder de galerij in de Ankerstraat), toonden hun sportief hart en bouwden de kleiput uit tot een prachtige zwemgelegenheid, waarin zelfs de kampioenschappen van België werden georganiseerd (1935).

De accommodatie op het droge bestond uit een paar honderd houten kabientjes, stortbaden, de snoep- en drankkiosk van Putiphar en het bureel van Petrus, de bewaker.

Na de opening van het overdekte Stedelijk Zwembad (1956) werd 'de put van Scheer-

De zweminrichting van Scheerders van Kerchoves Verenigde Fabrieken N.V.

ders' voor het publiek gesloten, deels gevuld voor fabrieksuitbreiding, maar nog wel beschikbaar gehouden als zwemgelegenheid voor de familie Scheerders en het personeel van het bedrijf.

Eerst de klei put ...

Klei-ontginning dateert in Sint-Niklaas reeds vanaf de XVde eeuw, nl. op het steengelaag aan de Kleibeke. Rond 1700 is er sprake van steengelagen aan de Truweelstraat (aan de hoek van de Mercatorstraat en aan het begin van Vijfstraten). Rond de jaren 1800 verplaatst de klei-ontginning zich naar het westen van de stad en vindt men kleine bedrijven aan 't Moleken, de Langhalsbeekstraat, de Dalstraat, de Beekstraat en de Broederstraat tot aan de Knaptandstraat.

Het is in die omgeving dat de handelaar in bouwmaterialen - gevestigd aan de Leopold II-laan - Leon Scheerders, een perceel grond kocht en er een put groef om zich te vergewissen van de ligging en de kwaliteit van de kleilaag.

Dat onderzoek viel blijkbaar zo goed mee dat in 1905 de firma S.V.K. werd gesticht.

Tientallen arbeiders begonnen de put te graven ... met schop en spade! In 1918 had de put een oppervlakte van ongeveer 2,5 ha en was tot 6 meter diep. Van toen af werd de spade vervangen door de graafmachines.

Precies ook dan viel het oog van Juul Van Vlierberghe en zijn vrienden op deze put die vol water liep vanuit de Winningbeek, terwijl

de firma S.V.K. intussen startte met een tweede en later met een derde naastliggende put.

Dan een zwemput...

Zoals gezegd toonde de familie Scheerders zich bereid de ontstane waterput mee uit te bouwen tot een volwaardige zwemaccommodatie. De zwemput, die intussen aan één zijde deels werd gevuld voor de oprichting van de fabrieksgebouwen, heeft een lengte-doorsnede van zowat 170 en een breedte van ruim 100 m. Aan de voorzijde werd voor de leerling-zwimmers het 'groot kiekenkot' en het nog minder diepe 'klein kiekenkot' veilig afgebakend. Daarnaast werd de 'sport-zwemzone' van 50 m bij 20 m aan weerszijden afgelijnd met 'een brugsken'. Aan het einde van het ene brugsken werd de 'toren gebouwd' met duikmogelijkheid vanop 5 en vanop 10 m. Buiten de sportzone stond voor de leerling-duikers en de amateurs de 'giraffe' als een uitstaande ladder van waarop men, op steeds klimmende hoogte, de duikschrik kon overwinnen.

Midden de put lag een verankerd vlot als rustplaats voor de overtocht naar een rustbank onder het boomlover.

Als attractie was er dan nog de 'boei' waarop een dubbele ladder met tweemaal tien treden was gemonteerd. Onderaan de boei was voldoende tegengewicht vastgehecht zodat bij het beklimmen het speeltuig wel begon te wiebelen, maar nooit kon omklikken. Tenslotte kon men zich ook nog amuseren aan het reuzewaterdrad.

Waterpret in het 'kiekenkot' van de zwemput SVK, jaren vijftig (Foto: Sint-Jozef-Klein-Seminarie)

Vraag: Wie herkent zich als jonge knaap "in badkostuum" op deze foto?

Tot de nostalgische 'KLEI-NIJG...

Dat de 'Put van Scheerders' bij de oudere generatie iets heeft betekend kon in 1997 blijken uit het initiatief van de Culturele Raad. Naar aanleiding van het dertig jarig bestaan werden de terreinen van Scheerders-Van Kerchove uitgekozen om er een nostalgisch feest te bouwen op 30 en 31 augustus. Duizenden nieuwsgierigen kwamen terug naar de put waarin ze zelf jarenlang vakantieplezier hadden beleefd en hadden leren zwemmen of waarover ze door ouders en grootouders zoveel verhalen hadden horen vertellen.

Een paar honderd bezoekers namen een duik

of testten uit of het 'kiekenkot' nog zo glad lag als toen...

En zelfs tot bufferbekken

Binnen het stedelijk plan voor de waterbeheersing zal de derde kleiput (dus niet de zwemput) worden aangelegd als bufferbekken om het overtollige water aan de westkant van de stad (vanaf de Kokkelbeekstraat, over de Kongostraat en de Langhalsbeekstraat) op te vangen en aldus de overstromingen in deze straten uit de Sint-Niklase wereld te helpen.

Waarvoor een kleiput zoal kan dienen!

WALIVO LEIDT AMATEURVOETBAL IN GOEDE BANEN

Etienne DE MEESTER

Het amateurvoetbal is eigenlijk zo oud als het voetbal zelf. Altijd waren er wel vriendenclubs die af en toe de voetbalschoenen aantrokken om een ander clubje te bekampen. Reeds voor de Eerste Wereldoorlog kende Sint-Niklaas dergelijke wijk- of straatploegen. Hieruit ontstonden vaak de eerste officiële voetbalverenigingen. Het voetbal floreerde en in bijna elk dorp ontstond een ploeg die aansloot bij de Koninklijke Belgische Voetbalbond (KBVB) of bij het Katholiek Vlaams Sportverbond (KVS).

Voetbal werd in de loop der jaren zo populair en zo massaal beoefend dat de meeste spelers bij deze clubs niet meer aan de bak kwamen. Gelukkig brachten nieuwe organisaties heel wat speelmogelijkheden. Zo startte in de jaren zestig het cafévoetbal om die leemte grotendeels te vullen. Eerst beperkte men zich tot het organiseren van allerlei toernooien. Daarna volgde een min of meer geïmproviseerde competitie. Deze wedstrijden verliepen dikwijls chaotisch en scheidsrechters kregen het soms hard te verduren.

In de pers, met Het Vrije Waasland voorop, verscheen de roep om een gestructureerde en algemene organisatie om het amateurvoetbal in goede banen te leiden. Schepen van Sport Pros Matthys (SP) nam het initiatief en op 21 mei 1971 vond onder leiding van gemeenteraadslid Freddy Willockx (SP) in het stadhuis van Sint-Niklaas een eerste contactdag plaats. Niet minder dan vijfentwintig clubs meldden zich aan en zegden toe om tot een nieuw verbond toe te treden.

De historische stichting van Walivo was een feit op 1 juli 1971. Clubafgevaardigden, aangevuld met enkele neutrale sportminnaars, kozen het volgende bestuur: voorzitter José Poppe, ondervoorzitter Mark Van Brussel, secretaris Hugo Anthuenis, penningmeester Jef Mariman, sportbestuurder Leon Van Grembergen en adjunct-sportbestuurder Gilbert De Jonghe.

Groei en bloei

Sportief gezien werd Walivo op gang gefloten tijdens het weekend van 5 en 6 september 1971. Er waren drie reeksen, twee op zaterdag (aangeduid door loting) en één op zondag.

Dit waren de pioniersploegen:

Reeks A (zaterdag):

RMS (Beveren), Audi Boys (Haasdonk), Van Buynder (Waasmunster), E. Merckxvrienden (Meerdonk), Raap, Fair Play, Terminus, Dino Boys, de breibond VBSN, Serpo en Borg (allen uit Sint-Niklaas)

Reeks B (zaterdag):

SVS en Torino (Beveren), Milano (Sint-Gillis), Tromp (Stekene), Puivelde (Belsele), Rembrandt, Fortuna, White Boys, DVL Avanti, Jacky Boys, Zwarte Parels en Jordaan (allen uit Sint-Niklaas)

Reeks C (zondag):

Oostberg (Temse), Den Ijzer (Sint-Gillis), Post, Eendracht, United, Slachthuis, Sportief, VKW 70, Beenhouwerken, Kanaries en De Cock (allen uit Sint-Niklaas).

Enkele leden van het hoofdbestuur omringd door een deel van het scheidsrechterskorps in 1973. Zittend v.l.n.r. José Poppe (algemeen voorzitter), Mark Van Brussel (voorzitter scheidsrechters) en Hugo Anthuenis (algemeen secretaris)

Voorzitter José Poppe overhandigt de trofee voor beste speler van het jaar aan Stafke De Munck (1980)

Het scheidsrechterstrio van de kleine finale Pekton-Wijnveld 1-6 in mei 1988 met v.l.n.r. Marcel Boone, Andre Beniers (huidig voorzitter van Walivo) en Patrick Van Geem

De sterke punten in het nieuw verbond waren het centrale bestuur, de wedstrijdcommissie, de strafcomités en het scheidsrechterskorps. Vooral aan dit laatste werd veel aandacht besteed. Dat resulteerde in augustus 1971 in een scheidsrechtersbestuur met voorzitter Mark Van Brussel, ondervoorzitter Julien Baert en secretaris Karel Decraene. Het boegbeeld van de opleiding en begeleiding was ongetwijfeld Julien Cap. Niet voor niets ontving deze actieve zeventiger in 1994 de stedelijke Prijs voor Sportverdienste.

Door het wegvallen van andere bonden zoals Stevra (Stekene), kende Walivo een sterke groei. Na vijf jaar telde het verbond 59 aangesloten clubs. Het tienjarig bestaan werd met 75 leden gevierd. Door de intrede van

het damesvoetbal (18 ploegen) steeg het aantal zelfs boven de 100. Het record bedroeg 115 ploegen in 1992-93. Nadien slankte het ledenaantal af door het verdwijnen van de damescompetitie en de opkomst van het verbond "Het Land van Beveren".

Bij het zilveren jubileum in 1996 zorgde het Walivobestuur, gedreven door toenmalig secretaris Roland Pannecoucke, voor een schitterende feestelijke tweedaagse. In zijn toespraak verwees Mark Van Brussel de term "cafévoetbal" definitief naar de prullenmand.

Walivo blijft in het Waasland het sterkste verbond met veel ploegen uit de hele regio en omzeggens alle amateurploegen uit Groot-Sint-Niklaas.

*Het bestuur van Walivo in 1986
Achteraan: Willy Herrewegh, José
Vermeire, Roland Pannecoucke, Leo
De Puyseleir
Voorste rij: Gilbert Thys, Julien Cap,
Mark Van Brussel*

Het bestuur in 2000:

Erevoorzitter: Freddy Willockx
 Voorzitter
 - coördinator: André Beniers
 Secretaris: Heli Boterdaele
 Penningmeester: Hans Troch
 Bestuursleden: Robert Colman
 en Gilbert De Prijcker

Sommige van deze bestuursleden maken ook
 deel uit van één of andere commissie, hier
 genoemd met hun voorzitter:
 scheidsrechterscommissie: Guido Cappaert
 sportcommissie: Hans Troch
 wedstrijdcommissie: Jozef Eeckman
 gemengde commissie: Danny De Block
 uitvoerende commissie: André Beniers

De adviescommissie is samengesteld uit club-
 afgevaardigden.

BRONNEN: Mark VAN BRUSSEL
 André BENIERS

1973 RITAANKOMST EN TIJDRIJF RONDE VAN FRANKRIJK

Alfons SMET en Frans DE NIL

Wielierclub "De Zwaantjesvrienden", anno 1963 aangesloten bij de K.B.W.B. met stamnummer 815, heeft als wielervedstrijdorganisator een rijk gevuld clubleven en een indrukwekkend palmares.

De club beleefde de 'gouden' naoorlogse jaren van de wielersport, toen België van zich deed spreken met de talrijke topvedetten, die een enorm massale belangstelling wekten voor wielersport- en wegwedstrijden.

De club werd geleid door een dynamisch bestuur dat bekendheid en invloed verwierf bij de wielerbond, bij de organisatoren en bij de vele vedetten die België toen bezat.

Samenstelling van het bestuur bij de officiële stichting op 15 mei 1963:

Erevoorzitters:

Jozef De Cock, schepen van Openbare Werken, Willy Boddou en later Freddy Willockx

Voorzitter: Robert Geerinck

O/voorzitter: Aloïs Van Raemdonck

Secretaris: Frans De Nil

Adj. Secretaris: Willy Boddou

Schatbewaarder: Walter Van Hoecke

Raadsleden: Jos Hofkens
Alfons Barbier
Prosper Smet
Gaston Trienpont
Constant De Geest
Albert Massy
August Verdonck
Florent De Roos
Raymond Dierickx

Het lokaal werd gevestigd in café 'De Zwaan' op de Grote Markt, vandaar de naam 'De Zwaantjesvrienden'. Uitbater was het bestuurslid Gaston Trienpont wiens zoon Lode wielrenner was. Aanvankelijk bedoeld als supportersclub van de renner, is de club zeer snel geëvolueerd naar een inrichtende club van wielervedstrijden.

Zo zorgde deze ploeg voor een indrukwekkend wielerpalmares op organisatorisch vlak. Robert Geerinck, alias "Paté", voorzitter, en Frans De Nil, secretaris, vormden een belangrijk duo; zij waren immer de bezielers waaromheen de organisatie draaide. Beschermheer Jozef De Cock stak een tandje bij wanneer een toporganisatie aan de beurt kwam. Hij was tevens een onmisbare raadgever wanneer belangrijke beslissingen dienden genomen.

Benevens de na-tourcriteriums, die een massale belangstelling trokken, kon de stad Sint-Niklaas mede met de ervaring van de Zwaantjesvrienden een ritaankomst en een ploegentijdrijf van de Ronde van Frankrijk in de wacht slepen op 1 en 2 juli 1973.

Het was geen "luk-raak"-story, want jaar na jaar werd op hoog niveau georganiseerd en werd de club een geducht team. Zo was er in 1965 een ritaankomst van de Ronde van België voor liefhebbers gekoppeld aan een individuele tijdrijf.

Voor het wielerminnend Waasland was dat beslist een hoogdag.

Het succes droeg ertoe bij om het plan dat sedert enkele jaren rijpte te verwezenlijken, namelijk een criterium voor beroepsrenners in 1967. Deze wedstrijd werd daarop jaar na jaar ingericht met al de toprenners die België ooit bezat. Vooral de komst van onze superkampioen Eddy Merckx met zijn ganse ploeg werd een evenement van het hoogste niveau.

Zo werd stilaan gefluisterd en gehoopt de Tour de France naar Sint-Niklaas te brengen. In 1972 greep voorzitter Robert Geerinck de kans om tijdens de Tour zijn kandidatuur te stellen voor 1973.

Robert en Frans waren ieder jaar in of dichtbij de Tour waar enkele ritten werden gevolgd. In de omgeving van de 'zon' was er allicht iets te rapen over het binnenhalen en organiseren van een rit.

Na maanden ongeduld werd de kandidatuur in november bevestigd en werd een primeur voor Sint-Niklaas verwezenlijkt.

De organisatie kon enkel doorgaan wanneer het Stadsbestuur financiële waarborgen zou verlenen. Toenmalig schepen van sport en cultuur, Pros Matthys, steunde het initiatief en kon de gemeenteraad overtuigen om de planning goed te keuren.

Voor de goede gang van zaken werd voor deze organisatie een comité opgericht met vertegenwoordigers van de wielersportclubs Zwaantjesvrienden, Stadsbelangen, Sport en Vermaak, Belsele Sportief en de wielersportclub Openbare Diensten (W.A.O.D.).

De aankomst van de eerste rit van de Tour 1973, Rotterdam-Sint-Niklaas, werd vooraf-

Ondertekening van het contract v.l.n.r. ere-voorzitter Joseph De Cock, (.....), Albert Bouvet (F), (.....), Raymond Dierickx, Frans De Nil, Félix Léviton, directeur Tour de France, Danny Sax, Pros Matthijs schepen van sport, Theo Van Grieshuizen, Robert Geerinck, (.....)

gegaan door een internationaal liefhebbers-criterium rond de Grote Markt over 28 ronden met vertrek om 13.30 uur.

De organisatie was tot in de kleinste details piekfijn verzorgd en stond model voor andere inrichters van ritaankomsten van de meest befaamde wielerronde.

Een prachtig zomerweertje maakte trouwens het succes compleet. Rond 15.00 uur kwam de indrukwekkende publiciteitskaravaan van de TOUR aan, een enig spektakel van glitter en show, een attractieve bedoening, die de

toeschouwers tot een luidruchtig applaus bewoog tijdens de doortocht.

Om 16.30 uur passeerden de renners een eerste maal de aankomstlijn met nog een plaatselijke ronde van 6 km. José Catiaux (FR.) en Herman Van Springel hadden een voorsprong van ruim 2 minuten. Met zenuw-slopende spanning verwachtte iedereen onze landgenoot doch het werd Catiaux die zegevierde. De voorsprong was echter voldoende voor Van Springel die meteen de gele trui veroverde. De plaatselijke Berten Van

De Fransman José Catiaux wint voor Herman Van Springel.

Vlierberghe werd als zevende in de groepspurt geklopt door Staf Van Roosbroeck.

De verwachte 30.000 toeschouwers zijn er niet gekomen, amper 8 à 9 000.

Hier zat de relatief hoge inkomprijs wel voor iets tussen. Ergens hadden de inrichters een denkfout gemaakt om voor niemand, maar letterlijk voor niemand, een vermindering te voorzien.

De organisatie bleef op haar standpunt en noch wezen, noch gehandicapten, gepensioneerden of ouderen kregen de gelegenheid het tourevenement bij te wonen, tenzij tegen betaling van 100 fr.

Het was opvallend dat duizenden toeschouwers hadden postgevat tussen de Ster en het stedelijk zwembad, net voor het afgesloten circuit waar toegangsgeld werd geëist.

's Anderendaags was er wel ruime belangstelling voor de ploegentijdrit; uiteenlopende schattingen spraken van 10 tot 15.000 toeschouwers.

Het publiek was toen in de wolken met de overwinning van de poulains van De Kimpe, met sportdirecteur Jossaert, onder het commando van nationaal kampioen Frans Verbeeck. Het daverend applaus voor de sympathieke Flandria-formatie was dan ook

de bekroning van een geslaagde ploegentijdrit.

EVEN HET TOURGEBEUREN TE SINT-NIKLAAS IN CIJFERS:

Gegevens volgens de stadsontvangerij.

Er waren 50.000 toegangskarten gedrukt. Het stadsbestuur stortte een uitkoopsom van 2.000.000 fr.

Totale ontvangsten: 2.097.772 fr. waarvan: 900.000 fr. toegangsgelden, wat ondermaats was, en 1.200.000 door sponsoring.

Er werd een verlies opgetekend van ± 300.000 fr.

De Tour 1973 werd algemeen als een succes aangezien. De organisatie was optimaal in orde. Op sportief vlak waren duizenden Waaslanders getuige van het grootste wielerevenement.

Eén wanklank: de organisatoren voelden zich door de supporters financieel in de steek gelaten.

Secretaris Frans De Nil, organisator en bezieler, had samen met Robert Geerinck een gewaagde onderneming tot een succes gemaakt. Het strekke hen en hun club tot eer!

DE EENDRACHT IS DE OUDSTE LIGGENDE WIPMAATSCHAPPIJ VAN SINAAI

Etienne DE MEESTER

Stichting

De Koninklijke Liggende Wipmaatschappij De Eendracht werd gesticht in Sinaai op 9 oktober 1912. De vereniging vestigde zich in het lokaal bij Eugène Hendrickx in de herberg met dezelfde betekenisvolle naam op het uithangbord. De lijst van stichtende leden bevat een aantal vooraanstaanden van de gemeente waaronder Edmond Claus (eerste erevoorzitter), René Van Britsom (eerste voorzitter), Edmond De Smedt, Alfons De Groote en Kamiel De Cock. Tot de belangrijkste erevoorzitters behoorden Theodoor Claus (brouwer) en Raymond Haelterman (dokter en burgemeester). Latere voorzitters waren Kamiel Seghers, Clement Besselaers (beheerder van de NV Weverijen, Spinnerij en Trypfabrieken Waesland), Cyriel Moens (voorzitter met de langste staat van dienst) en Albert Haeck (eerste keizer). Een aantal leden waren eveneens lid van de plaatselijke Sint-Sebastiaansgilde en schoten in de zomerperiode het liefst naar de staande wip.

Onder impuls van De Eendracht werd in

1926 het eerste gewestelijk kampioenschap "t Land van Waas" georganiseerd. De prijzenpot bedroeg 1.000 fr. De winnaar ontving de kampioenenbeker. De organisatie kwam tot stand als blijvende gedachtenis aan erevoorzitter Edmond Claus en voorzitter Kamiel Seghers. Het is merkwaardig dat bij de huidige sectoriële kampioenschappen nog steeds dezelfde reglementen van toepassing zijn.

Groei en bloei

In 1935 kreeg de vereniging met Hector Thuysbaert een nieuwe lokaalhouder. Op 4 juli schreven 131 schutters zich in voor de heropeningsschietsing. De handboogsport kende nadien een onvoorstelbare groei met als piek 64 leden bij De Eendracht.

Ook na de Tweede Wereldoorlog bleef de bloei aanhouden. Bij de schietsing op 30 april 1960 ter ere van Theofiel Raes en August Van Goethem - respectievelijk 50 en 55 jaar schutter - spanden 264 schutters de boog. Aan de reuzenschietsing ter gelegenheid van

SCHIETING

OP DE LIGGENDE WIP

gegeven door de maatschappij «DE EENDRACHT»
in de zaal bij Hector THUYSBAERT,

op Zondag 8 September 1940

VOORUIT *100* FR.

Hoogvogel *80* fr.

Elke zijvogel *40* fr. Elke kal *25* fr.

prijsvogels verhoogd met 10 fr.

28 prijsvogels verhoogd met 5 fr.

Inleg *14* fr. Teing *10* fr.

Zooveel vogels als schutters min 10.

Begin om *3/4* uur zeer stipt. Einde rond *7/8* uur.

Verder gewone voorwaarden.

Laatste ronde kas vooruit (2 man)

HET BESTOOR :

De Voorzitter, De Erevoorzitter, De Ondervoorzitter,
C. Moens. **Th. Claus.** **Fr. Vael.**

De Schrijver, De Koning, De Schatbewaarder,
L. Van Goethem. **K. Bairens.** **Pr. Bal.**

Mag zonder zegel niet hangen.

Kansspelen zijn verboden.

Druckkerij Weyn Pauweis, Sinaai.

Uitnodigingskaart uit 1940. Momenteel bedraagt de inleg 110 fr. De hoofdvogel brengt 400 fr. op en een zijvogel 200 fr. De derde hoofdvogel of kal is afgeschaft.

Koningsschieting 1957.
Eendrachtleden voor het lokaal bij
Hector Thuysbaert. In het midden
de kersverse koning Herman Gijzel.

Groepsfoto voor het lokaal "De
Ossekop" bij Jean De Decker.
Keizer Albert Haeck met konings-
vogel en boog

het gouden clubjubileum op 3 juni 1962 namen 152 schutters deel. De feestelijke schieting voor Theofiel Raes en bestuurslid Hector Staessens lokte 182 schutters.

De Eendracht verliet op 29 januari 1967 het oude stamlokaal en vestigde zich in "De Ossekop" bij Jean De Decker. Op de inhuldigingsschieting waren 198 deelnemers aanwezig. In 1969 slaagde Albert Haeck erin zich voor de derde maal op rij tot koning te schieten, wat hem de titel van keizer opleverde.

Gezinsport

In het begin van de jaren zeventig kende de KLW De Eendracht zoals vele andere vereni-

gingen, een crisisperiode. Die bereikte in 1972 een dieptepunt met slechts 12 aangesloten leden. In overleg met de andere plaatselijke liggende wipmaatschappijen ontstond een nieuw initiatief: de wedstrijd "Koning der koningen", waarbij de koningen van alle Sinaaise maatschappijen het tegen elkaar opnamen.

Wegens onderlinge spanningen verhuisde De Eendracht en opende op 22 april 1977 haar nieuw lokaal in café "De Boogscheut" bij Hubert Van Grembergen. Door de niet aflatende inzet van voorzitter Albert Haeck en secretaris Michel Raes steeg het ledenaantal opnieuw. In 1978 slaagde Gerard Raes, afkomstig uit de Luitentuit, erin om voor De

Eendracht de sectoriële koningstitel te bemachtigen.

Ondertussen hadden een aantal dames zich onder de schutters gemengd, wat leidde tot de wedstrijd "Schutterskoningin van Sinaai". Het was Jenny Vercauteren die in 1999 deze titel verwierf terwijl haar echtgenoot Gerard Raes zich in datzelfde jaar tot "Koning der koningen" liet kronen.

Aan het einde van de twintigste eeuw telt deze sportvereniging bijna dertig leden, mannen en vrouwen, verdeeld over alle leeftijdsgroepen, van miniemen tot 65-plussers. Deze verjongingstrend biedt de nodige waarborgen voor de honderdjarige viering van De Eendracht-Sinaai.

Voorzitters en secretarissen

Tijdens het bijna negentigjarig bestaan leidden volgende voorzitters de club: René Van Britsom, Kamiel Seghers, Clement Beseleers, Cyriel Moens (1926-1956), Theofiel Raes (1957-1970), Albert Haeck (1971-1996), Jozef Mul (1997-1998) en Gunther Van Grembergen (1998-...).

De secretarissen waren achtereenvolgens: Alfons De Grootte (1912-1924), Leon Van Goethem (1925-1949), Robert Moens (1950-1965), Gaby Pattyn (1966-1971), Karel Baeckelandt (1971-1973) en Michel Raes (1973- ...).

Michel Raes is reeds meer dan 25 jaar secretaris. Hij schoot zich tot koning in 1969, 1978, 1980 en 1985.

Koningen en koninginnen: Raesgetint

Bij de heren:

- 5 maal koning: Marc Haeck
- 4 maal koning: Frans Vael, Prosper Bal en Michel Raes
- 3 maal koning: Theofiel Raes, Marcel Raes, Gerard Raes, Paul De Cock en Albert Haeck

Eendrachtleden, dames en heren van elke leeftijd, in uniform in het lokaal bij Hubert Van Grembergen. Middenin poseren de huidige koning Patrick Van Gasse en de huidige koningin Lindsey Van Osselaer.

2 maal koning: Jules Goossens (eerste koning), Cyriel Moens, Cyriel De Meester, Albert Moens, Gaston De Beule, Petrus De Meester, Guido Van Vossel en Patrick Van Gasse.

Bij de dames:

4 maal koningin: Jenny Vercauteren en Monique Van Grembergen

3 maal koningin: Ilse Raes

2 maal koningin: Jeanne Tinckier

Jongste palmares

Alfonsine Vercauteren: Europees kampioen bij de koninginnen (23.09.1989)

Sean Van Osselaer: winnaar Gouden Pijl voor de jeugd (18.06.1995), kampioen van België bij de prinsen, Europees kampioen (31.08.1997) met deelnemers uit België, Duitsland, Groot-Brittannië en Nederland

Jenny Vercauteren: Beker van België zonder vizier (1996)

Patrick Van Gasse: provinciaal kampioen 1998 - hoge vogels

KLW De Eendracht: kampioen van de sector Sint-Niklaas 1998 en 1999

Bron: Michel Raes

Sean Van Osselaer, Europees Kampioen in 1997

FC PUIVELDE BEGON ALS STRAATPLOEGJE

Etienne DE MEESTER

FC Puivelde werd door Omer Zaman gesticht in 1966, toen een groepje voetballende Puiveldenaren besloot om zich te verenigen. Ze speelden regelmatig voetbal op een braakliggend stuk grond tussen de bossen van Puivelde, te bereiken langs de Kruisstraat. Dit gebeurde evenwel zonder toestemming van de eigenaar en van de huurder. De eerste doelen waren te klein. De keuken van de ouders van Omer Zaman deed dienst als kleedkamer zodat ook thuiswedstrijden konden worden gespeeld.

Toch kwam een geplande wedstrijd nog in gevaar toen de huurder het terrein vol vlas had gelegd. De match ging toch door met als gevolg dat voortaan de toegang tot het terrein werd ontzegd en de doelen tot brandhout werden herleid. Hoog tijd dus om enkele personen aan te spreken.

Meester Alfons Soetens en Albert Verbeke gingen praten met de eigenaar van het terrein en kwamen terug met een huurcontract. Alfons Soetens aanvaardde het voorzitter-

Het straatploegje waamee het allemaal begon in 1966. Staande en met bril poseert stichter en huidige voorzitter Omer Zaman.

De ploeg van F.C. Puivelde in 1977. Links in burgerkledij staat Aimé Pijl, een der verdienstelijkste leden van de club.

Foto uit 1992. Boven v.l.n.r. Marcel Ongena, Pascal Wielandt, Stefaan Geerinck, Hans De Greyt, Eddy Cerpentier, Filip Heyninck, Luc Andries, Omer Zaman. Zittende v.l.n.r. Tom Baert, Walter Thijs, Geert Elewaut, Dirk Van Cauteren, Luc D'Hondt, Paul Van Laere en Theo Baeke.

schap. Lokaalhouder Albert Verbeke organiseerde een groot kermisbal zodat er geld was voor de huurprijs. FC Puivelde was vertrokken.

In die aanvangsperiode nam de club deel aan allerlei minicompetities. Ondertussen werd ook het probleem van de kleedkamers aangepakt. Eerst een woonwagen, daarna een afgedankte legerbus zorgden voor onderdak op het terrein. Nog beter werd het, toen Oscar en Germaine Bocklandt besloten op eigen kracht en met eigen middelen nieuwe, ruime kleedkamers op te trekken.

Toen Aimé Pijl zijn actieve loopbaan beëindigd had, ontpopte hij zich tot duivel-doet-al. Hij nam gedurende vele jaren het materiële werk op zijn schouders en werd als secretaris de draaischijf van de club.

De oprichting van het Waas Liefhebbersvoetbal (Walivo) was ook voor het vriendenploegje uit Puivelde de gelegenheid om deel te nemen aan een goed georganiseerde competitie. De club startte in de tweede afdeling van de zaterdagreeks. Na het eerste voetbalseizoen ontvingen ze de trofee voor fair play.

In 1973-1974 zakte de club naar derde afdeling, maar het volgende jaar heroverden de rood-zwarten hun plaats in tweede door onmiddellijk kampioen te spelen. Om een nieuwe reeksindeling te realiseren verwees het bestuur van Walivo FC Puivelde op het einde van 1983-84 voor één seizoen naar de derde afdeling.

Het sportief hoogtepunt was de kampioens-titel in 1988 en de promotie naar de eerste afdeling. Reeds twaalf jaar lang slaagt de club er ondertussen in zich daar te handhaven.

Het huidig bestuur bestaat uit:

Omer Zaman, voorzitter
 Marc Cornu, secretaris
 André De Wilde, penningmeester
 Paul Ongena, Stefaan Speelman, Etienne Vermeulen, bestuursleden

Voorzitters:

Alfons Soetens en Omer Zaman

Secretarissen:

Aimé Pijl, Paul Ongena en Marc Cornu

Bron: Omer Zaman

FC LUITENTUIT SINAAI VERLIET ZIJN BASIS

Etienne DE MEESTER

In de Haneweestraat in Sinaai werd in 1969 een voetbalterrein aangelegd. Dit was oorspronkelijk bestemd voor de voetbalamateurs van De Post, hoofdzakelijk uit Sint-Niklaas, die aan de sterk opkomende cafévoetbalcompetities wilden deelnemen. De aanwezigheid van Sinaaise spelers bleef echter niet lang uit. Postbode Achiel Raes - gestopt bij Herleving Sinaai en ver in de herfst van zijn loopbaan - en zijn zoon Eric waren de eersten die aansloten. Nog meer Sinaais getint werd de ploeg door de komst van enkele leden van de families Ringoot en Van Damme.

Op bestuurlijk vlak werd de bal aan het rolen gebracht door pioniers als Achiel De Vijlder, Gerard Van Hecke, beiden gemeenteraadsleden van Sinaai, Lucien De Clercq, Gerard De Vijlder en Amedé De Bock.

Zoals de meeste opkomende ploegen in die periode nam de ploeg aanvankelijk deel aan allerlei toernooien maar vrij vlug speelde FC Luitentuit met twee verschillende ploegen in de competities van Stevra (Stekene-Vrasene) en Walivo (Waas Liefhebbersvoetbal). Gilbert De Lathouwer als secretaris en Amedé Maes kwamen de bestuursrangen versterken.

Reeds in 1970 bracht de club een miniemenploeg in lijn, gevolgd door een tweede. Deze jeugd ploegjes hielden het echter niet lang vol. In 1978 volgde FC Luitentuit de nieuwste

trend in voetballand door een heuse damesploeg op de been te brengen. De wedstrijden tegen FC Wijnveld (nu Sinaai Girls) waren dorpsduels op het scherp van de snede. Door gezinsuitbreiding van enkele dames moest de ploeg worden opgedoekt.

Na een tiental jaren verliet de herenploeg de Stevra-competitie. Het bestuur werd volledig vervangen door onder andere Marcel Crefcoeur, Luc Van Damme, Walter Vermeulen en Patrick Thierens. Het landelijk gelegen terrein met de gezellige kantine bleef de thuisbasis. FC Luitentuit speelde nu op zaterdag én zondag in het Walivoverbond. Tot de meest bekende en verdienstelijkste spelers behoorden Hugo Verlinden, Patrick Vercauteren, Marc Poppe, Frans en Marcel Beirnaert.

In 1992 werd de verleiding om uit te wijken naar de stedelijke terreinen voor het bestuur en de spelers te groot. In vergelijking met hun vroegere situatie kwamen de spelers aan de sporthal Ter Beke in Sinaai terecht in een infrastructuur om van te dromen. Sindsdien speelt FC Luitentuit, waar nog steeds gezelligheid en kameraadschap voorop staan, daar al zijn thuiswedstrijden. Op het oude terrein in de Haneweestraat grazen nu runderen.

Het enige nog overblijvende team speelt al negen seizoenen onafgebroken in de eerste zondagsreeks van Walivo. Dit gebeurt in

De zondagsploeg van F.C. Luitentuit in 1984

Ploegfoto uit 1989 met uiterst links zittend doelwachter Marc Poppe en de huidige voorzitter en coach Luc Van Damme. (zaterdagploeg in STEVRA)

Een recente foto van spelers en bestuur. Uiterst links staan Patrick Thierens, Patrick Luyckx en Jan Blommaert

Feyenoord-uitrusting, met roodwitte shirt en zwarte broek.

Het huidig bestuur bestaat uit:
 Jan Blommaert, ploegafgevaardigde
 Patrick Luyckx, secretaris
 Patrick Thierens, penningmeester
 Luc Van Damme, voorzitter en coach

Voorzitters:
 Gerard Van Hecke
 Lucien De Clercq
 Marcel Crefcoeur
 Luc Van Damme

Secretarissen:
 Gerard De Vijlder
 Marc Poppe
 Patrick Thierens

Bron: Luc Van Damme

REACTIES

Beste lezer, deze rubriek is er speciaal voor jou.

Heb je iets gelezen dat onvolledig of - erger nog - onjuist zou zijn? Heb je uniek fotomateriaal dat een perfecte illustratie kan zijn bij één van de gepubliceerde artikels? Heb je suggesties voor een volgende bijdrage of wil je zelf iets schrijven over je lievelingsclub?

Contacteer ons. Alle reacties krijgen in deze rubriek hun plaats.

Redactieadres: Stedelijke sportdienst, Stadhuis, Grote Markt 1, 9100 Sint-Niklaas.

Telefoon: 03/760.91.71. Telefax: 03/766.08.82.

E-mail: info@sint-niklaas.be

ABONNEMENTSVOORWAARDEN

Dit eerste nummer van *Sportrevue* is gratis. De redactie neemt zich voor om elk jaar twee nummers uit te brengen. De nummers zullen verschijnen in de perioden april-mei en oktober-november.

De abonnementsprijs bedraagt slechts 200 fr. voor beide exemplaren.

Abonneren doe je door storting van dit bedrag op rekeningnummer 068-2095520-56 van de stedelijke sportraad, stadhuis, 9100 Sint-Niklaas met vermelding "*Sportrevue 2001*".

